MINISTERIET FOR BØRN, LIGESTILLING,
INTEGRATION OG SOCIALE FORHOLD

NORMERINGER I DAGTILBUD

Model for en årsopgørelse af normeringer i dagtilbud

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Juni 2014

KOLOFON

Arbejdsgruppe består af KL, Finansministeriet, Økonomi- og Indenrigsministeriet samt Ministerier for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Maj 2014

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K
T: 33 92 93 00

ISBN: 978-87-7546-494-4

INDHOLD

1. Sammenfatning 5
1.1 Forslag til en ny normeringsopgørelse 6
1.2 Krav til ændringer i data 8
2. Indledning 11
2.1 Baggrund for arbejdet med en ny normeringsopgørelse 11
2.2 Hensyn ved fastlæggelse af model 11
2.3 Forbehold 12
2.4 Rapportens opbygning 12
2.5 Grundlag 12
3. Regelgrundlag og organisering 14
3.1 Regelgrundlaget for Dagtilbud 14
3.2 Dagtilbuddenes organisering 15
3.3 Organisering og normering 18
4. Nuværende opgørelsesmetode 20
4.1 Datastruktur 20
4.2 Indsamling af data i dag 21
5. Udfordringer ved de nuværende statistiske data 22
6. Håndtering af udfordringer 24
6.1 Generelt 24
6.2 Børn 25
6.3 Personale 27
7. Nye krav til data 32
7.1 Ændringer i kontoplan 32
7.2 Ny indberetning for kommunerne 33
7.3 ændringer for private leverandører 34
8. Samlet model for normeringsopgørelse 35

BILAG

A. Bilagstabeller **36**
B. Forslag til ny kontoplan **38**
C. Workshop **39**
C.1 Hvad skal en normeringsopgørelse kunne anvendes til 39
C.2 Parametre i en normeringsopgørelse 41
D. International praksis – normeringsstatistik i udvalgte lande **42**
D.1 Oversigt 42
D.2 Normeringsopgørelser og dataindsamling i lande med lovkrav til normering 44
D.3 Normeringsopgørelser og dataindsamling i lande uden lovkrav til normering 46
E. Ændring i kontonumre i kommunernes budget- og regnskabssystem **49**

1. SAMMENFATNING

Der er som en del af aftalen om Finansloven for 2013 enighed om, *"at der er behov for at udvikle en ny metode til at opgøre normeringer"*, og at der "*som erstatning for den nuværende opgørelse kan etableres en mere retvisende årsstatistik for normeringer i dagtilbud."*

Der er på denne baggrund nedsat en arbejdsgruppe, der skal opstille en eller flere modeller for etablering af en ny opgørelsesmetode for normeringer i dagtilbud. Arbejdsgruppen består af Økonomi- og Indenrigsministeriet, Finansministeriet, KL og Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold (indtil august 2013 det tidligere ministerium for Børn og Undervisning) (formand).

Arbejdsgruppen har hentet inspiration til arbejdet gennem en workshop med interessenter på området, hvor BUPL, FOA, FOLA og DLO har deltaget. KORA har endvidere for arbejdsgruppen præsenteret deres erfaringer med at beregne normeringer på grundlag det eksisterende datagrundlag på området, SFI har præsenteret delresultater fra arbejdet med forskningsoversigten over opgørelsesmetoder for normeringer, ligesom arbejdsgruppen har fået præsenteret konkrete eksempler på kommunal praksis, samt hentet inspiration fra praksis i udvalgte lande.

Forslaget til en ny metode for opgørelse af normeringer i dagtilbud er arbejdsgruppens forslag til løsning af udfordringer i den nuværende statistik, herunder at:

- De nuværende data dækker alene et punktnedslag i en enkelt måned hvert år
- Med de nuværende data er det ikke muligt at adskille børn, der går i et dagtilbud henholdsvis i fritidshjem (særligt i forhold til de 5 og 6 årige) eller i klub
- Det ikke er muligt at adskille den del af personalet i tilbuddene, der er knyttet til børn optaget i dagtilbud og den del af personalet, der er knyttet til børn og unge optaget i fritidshjem eller i klub
- Det ikke er muligt at knytte personale til de enkelte aldersgrupper i dagtilbud
- En del af personalet med støtteopgaver indgår ikke i det nuværende datagrundlag
- Der i den nuværende statistik indgår personale, som reelt er fraværende, f.eks. ved barsel eller på grund af reduceret arbejdstid i form af fleksjob.
- Det er ikke muligt at adskille personale ansat til at udføre opgaver efter dagtilbudsloven henholdsvis opgaver efter anden lov.

Der er i arbejdet taget udgangspunkt i den nuværende datastruktur, således at data fortsat overvejende er genereret fra kommunernes betalingssystemer vedr. forældrebetaling og fra kommunernes lønsystemer.

Modellen er opstillet ud fra to hensyn. Dels hensynet til aftalen om at etablere en mere retvisende årsstatistik, dels hensynet til, at personalet i dagtilbuddene og kommunerne ikke pålægges indberetninger, der er unødigt bureaukratiske.

Afvejningen af de ovennævnte hensyn indebærer, at normeringsopgørelsen ikke i alle tilfælde bliver fuldstændig retvisende. Opgørelsen vil desuden være

afhængig af kvaliteten af de data, som kommuner og institutioner leverer, og af den valgte metode.

1.1 FORSLAG TIL EN NY NORMERINGSOPGØRELSE

Den foreslåede model vil vise en gennemsnitlig normering for året for hver enkelt kommune samt et landsgennemsnit. Den gennemsnitlige normering vil omfatte både kommunale, selvejende og private dagtilbud. Opgørelsen udarbejdes for henholdsvis daginstitutioner og for dagplejen. Da opgørelsen vil vise normeringer som et årsgennemsnit, kan opgørelsen ske første gang for 2015.

I *oversigt 1.1* er opgørelsen af de enkelte dele i normeringsopgørelen sammenfattet.

Oversigt 1.1 Opgørelse af børn og ansatte i ny model for normeringsstatistik

Opgørelse af børn
- Indskrevne børn i daginstitutioner/dagpleje
- Fuldtidsindskrevne – den tid forældre kan disponere over
- Aldersgrupperne 0-2 år og 3 år-skolestart

Opgørelse af personale
- Pædagogisk personale i daginstitution/dagpleje – inkl. støttekorps
- Fuldtidspersonale
- Fordeling på aldersgrupper ud fra kommunens egen fordelingsnøgle
- Andel pædagoger og andel PGU/PAU ud fra uddannelsesregister

Opgørelse på kommuneniveau
- Daginstitutioner under ét
- Dagpleje under ét

Normeringsopgørelsen vil vise antal fultidsindskrevne børn i forhold til antal fuldtidsansatte beskæftigede med pædagogisk arbejde for hver af aldersgrupperne 0-2 år og 3 år-skolestart. Supplerende vil det fremgå, hvor stor en andel af det pædagogiske personale, der har henholdsvis en pædagogisk uddannelse på professionsbachelorniveau eller højere samt har en pædagogisk grunduddannelse (PAU og PGU).

Nedenfor er illustreret, hvilke tal der vil blive præsenteret i normeringsopgørelsen, *jf. oversigt 1.2*.

Oversigt 1.2. Illustration af normeringsopgørelsen				
	Normering **Antal fuldtidsindskrevne børn pr fuldtidsansat pædagogisk personale**		*Pædagogisk uddannede* **Andel af det pædagogiske personale med en uddannelse på det pædagogiske område**	
Kommune	**0-2 årige**	**3 år- skolestart**	**Pædagog**	**PAU/PGU**
Kommune 1	3,8	6,6	57%	7%
Kommune 2	4,4	7,9	52%	9%
Kommune 3	3,9	6,0	60%	3%
Kommune 4	4,0	8,0	56%	8%

Børn

Det foreslås, at børnene som noget nyt opgøres i forhold til en fuldtidsplads, således at der korrigeres for, at nogle børn er indskrevet i deltidspladser. Herudover foreslås, at der i opgørelsen kun indgår børn, der er optaget i et dagtilbud, og dermed ikke er startet i børnehaveklasse eller i skole.

Personale

Det foreslås, at der – som det er tilfældet i dag – foretages en opgørelse af antallet af fuldtidsansatte, således at den enkeltes arbejdstid omregnes i forhold til en arbejdstid på 37 timer om ugen. I data vil der kun indgå pædagogisk personale, støttepædagoger, der udfører pædagogisk opgaver i dagtilbud, samt ledere i dagtilbuddene, herunder ledere med personaleansvar. Herudover vil personaledata blive korrigeret, således at der ikke medtages ansatte, der er fraværende pga. barsel. Ansatte i fleksjob vil indgå svarende til deres faktiske tid på arbejdet[1]. For pædagogstuderende foreslås, at de indgår i opgørelsen i de lønnede praktikperioder, samt at de indregnes med en faktor, der skal tage højde for, at der i praktikperioden også skal indgå tid til undervisning og vejledning. Tilsvarende foreslås, at elever, der er i gang med den pædagogiske assistentuddannelse indgår, idet der også her foreslås en faktor, der tager højde for praktik og skoleperiode.

Ekstraordinært ansatte, herunder ansatte i jobtræning og seniorer foreslås ikke at indgå i opgørelsen under hensyn til, at der er tale om personale som forudsættes ikke at indgå i normering. For sidstnævnte indebærer det bl.a., at der skal være tale om ekstra ansatte, og at seniorjob skal kunne undværes umiddelbart. Det er endvidere kun kommunale tilbud, der kan ansætte i seniorjob, og de må ikke indgå i normeringen, når kommunen skal stille samme normeringskrav til selvejende daginstitutioner og privatinstitutioner, som til egne daginstitutioner. Opgørelsen af det pædagogiske personale er sammenfattet i *oversigt 1.3*.

[1] For ansatte i fleksjob før 1. januar 2013 dog med en faktor, da det ikke er muligt at opgøre arbejdstiden for den enkelte.

Oversigt 1.3 Pædagogisk personale

Ansatte omfattet af overenskomsterne efter BUPL eller FOA
Støttepædagoger i centrale støttekorps
Herudover ændres:

- Ansatte under barsel indgår ikke fremover
- Ansatte i jobtræning indgår ikke fremover
- Seniorer indgår ikke fremover
- Fleksjob indgår med faktisk tid fremover
- Studerende korrigeres fremover for tid til undervisning og vejledning

Kommuneniveau

Det foreslås, at opgørelsen foretages på kommuneniveau, således at opgørelsen for dagpleje indeholder et gennemsnit for kommunale dagpleje og privat dagpleje etableret efter aftale med kommunen, og opgørelsen for institutioner indeholder et gennemsnit for både kommunale daginstitutioner private daginstitutioner (både etableret efter aftale og efter en godkendelsesmodel). Dagtilbuddene er omfattet af samme regelsæt, og kommunerne skal eksempelvis stille samme krav til privatinstitutioner, som til kommunale og selvejende daginstitutioner.

1.2 KRAV TIL ÆNDRINGER I DATA

Den foreslåede model for en normeringsopgørelse medfører enkelte ændringer i, hvilke datakilder der benyttes fremadrettet, jf. også *oversigt 1.4*.

Oversigt 1.4 Datakilder fremadrettet

Børn

- Forældrebetalingssystemet for hele året
- Børn i daginstitutioner registreres særskilt (ny kommunal kontoplan)

Personale

- Løndata for hele året
- Nøgle fordeler mellem daginstitution og fritidshjem/klub (ny kommunal indberetning)
- Nøgle fordeler på aldersgrupper (ny kommunal indberetning)
- Uddannelsesniveau på grundlag af uddannelsesregistre

Den nye statistik er ligesom den nuværende baseret på registerbaserede data, der overvejende automatisk trækkes fra kommunernes systemer. Da der foreslås en helårsstatistik, er det en forudsætning, at de nuværende skemaindberetninger fra privatinstitutioner samt de af de selvejende daginstitutioner, der administrerer sig selv, erstattes af registerbaserede indberetninger.

Den nye opgørelse af normeringer i dagtilbud indebærer, at det pædagogiske personale defineres ud fra overenskomstgrupper (BUPL og FOA), samt ud fra stillingsbetegnelser (støttepædagoger). Endvidere vil der være behov for enkelte ændringer i kontoplanen, ligesom kommunerne skal indberette enkelte fordelingsnøgler for at kunne håndtere, at kommunerne uændret skal have

mulighed for at organisere dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud i samme institution, hvis kommunen ønsker det. Ændringerne er summeret i oversigterne nedenfor.

Herudover vil opgørelsen af normeringer i dagtilbud baseres på brug af eksisterende indberetninger og registerbaserede data. Som eksempel kan nævnes anvendelse af uddannelsesregisteret og registeret for modtagere af dagpenge i forbindelse med barsel. Og endelig er der behov for oplysninger om, hvilken overenskomst, det pædagogiske personale i dagtilbud tilhører, samt stillingsbetegnelser.

I *oversigt 1.5* er skematisk vist de foreslåede ændringer i den kommunale kontoplan, samt hvilken udfordring ændringen bidrager til at løse. Kommunale og selvejende dagtilbud med driftsoverenskomst er omfattet af den kommunale kontoplan, og vil derfor umiddelbart generere de oplysninger, der forudsættes oplyst til DS. For privatinstitutioner forudsættes oplysninger på samme detailniveau. For alle oplysninger er det nødvendigt at have data på personniveau, herunder oplysninger om cpr., idet personalets uddannelsesniveau genereres via samkøring med uddannelsesregisteret, ligesom børnenes aldersfordeling genereres over året på baggrund af fødselsdatoen.

Oversigt 1.5. Den kommunale kontoplan – Forslag til ændringer

	Forslag til ændring	**Baggrund for ændring**
Personale og børn i daginstitution	En samlet funktion for daginstitution i stedet for de nuværende to for henholdsvis vuggestue og børnehave.	Den nuværende opdeling i vuggestue og børnehave anvendes stort set ikke, og ændringer over tid har givet et problem ift. fejlkontering. De nuværende integrerede institutioner er samtidig overvejende institutioner, der kun optager børn indtil skolestart
Forældrebetaling i integrerede institutioner	Grupperingen for forældrebetaling (gruppering 92) anvendes fremadrettet til registrering af forældrebetaling for børn i dagtilbudsdelen og en ny gruppering 93 anvendes til registrering af betaling for børn og unge i fritidshjem og klubdelen i integrerede institutioner	Sikrer adskillelse af børn i dagtilbud fra børn og unge, der er optaget i fritidshjem eller i klub.
30 timers dagtilbud	En selvstændig gruppering for friplads til børn, der er i et 30 timers sprogstimuleringstilbud	En del kommuner konterer ikke friplads til de pågældende børn og anfører ikke opholdstid. Ændringen sikrer at friplads til børn i et 30 timers dagtilbud konteres som friplads, og kan samtidig anvendes til beregning af børns opholdstid i dagtilbud. Konteringen vil samtidig erstatte selvstændig indberetning.

De ovennævnte ændringer i kontoplanen bidrager til at sikre, at børn og personale i dagtilbud kan opgøres retvisende.

For så vidt angår personale i aldersintegrerede institutioner, og for støttepædagoger organiseret i et centralt støttekorps i kommunen, er der dog behov for at kommuner, der har aldersintegrerede institutioner henholdsvis et centralt organiseret støttekorps, supplerende indberetter fordelingen på dagtilbud, fritidshjem og klub.

Kommunerne prioriterer og følger fordelingen i forbindelse med fastsættelse af tilskud og forældrebetaling i tilbuddene, og forudsættes med udgangspunkt i dette at kunne foretage en fordeling. Indberetningerne forudsættes at ske i forbindelse med anden indberetning, f.eks. budgetindberetninger.

Da der i praksis er stor forskel på normeringer til de forskellige aldersgrupper af børn i dagtilbud, er der desuden behov for, at kommunerne som noget nyt oplyser, hvordan de har valgt at prioritere personalet mellem aldersgrupperne i kommunen.

Nogle kommuner vil have en konkret prioritering via krav om normering. Andre kommuner har en prioritering via lønmidler til hver af aldersgrupperne, mens andre igen kan have en prioritering, der kun omhandler forskelle i samlet økonomi. Den enkelte kommunes indberetning vil tage udgangspunkt i den styringsmodel, som anvendes i kommunen. Indberetningen forudsættes at ske i forbindelse med anden indberetning, f.eks. budgetindberetninger.

Forlag til ny indberetning er sammenfattet i *oversigt 1.6.*

Oversigt 1.6. Ny indberetning for kommunerne

	Forslag til indberetning	**Baggrund for indberetning**
Fordeling af personale i integrerede institutioner på tilbud efter dagtilbudsloven	Kommuner med integrerede institutioner indberetter den budgetterede fordeling af det pædagogiske personale på de enkelte tilbud efter dagtilbudsloven (dagpleje, daginstitution, fritidshjem og klub)	Det muliggør at personale i aldersintegrerede institutioner kan fordeles på tilbud og indgå i opgørelsen af normeringer i dagtilbud
Fordeling af centralt støttekorps på dagtilbud, fritidshjem og klub	Kommuner med et centralt støttekorps indberetter den budgetterede fordeling af centralt støttekorps på de enkelte tilbud efter dagtilbudsloven (dagpleje, daginstitution, fritidshjem og klub)	Det muliggør at støtte, der er organiseret som et centralt korps i kommunen, kan fordeles på tilbud og indgå i opgørelsen af normeringer i dagtilbud.
Fordeling af personale på aldersgrupper i dagtilbud	Kommunerne indberetter den budgetterede fordeling af personale mellem aldersgrupperne.	Det muliggør en normeringsopgørelse i forhold til hver af aldersgrupperne 0-2 år og 3 år-skolestart, og i de integrerede institutioner også mellem dagtilbuds-, fritidshjems- og klubdelen i institutionen.

2. INDLEDNING

2.1 BAGGRUND FOR ARBEJDET MED EN NY NORMERINGSOPGØRELSE

Der fremgår følgende af aftale om finansloven for 2013:

"Normeringer i dagtilbud
Med aftale om Finansloven for 2012 prioriterede regeringen og Enhedslisten 500 mio. kr. til bedre normeringer i dagtilbud fra 2013 og frem. Midlerne blev udmøntet i forbindelse med Aftalen om kommunernes økonomi for 2013 til højere kvalitet i dagtilbud. Regeringen og Enhedslisten er enige om, at der er behov for at udvikle en ny metode til at opgøre normeringer. Aftaleparterne konstaterer på den baggrund, at regeringen har igangsat et udredningsarbejde, der skal resultere i en ny opgørelsesmetode for normeringer i dagtilbud.

Udredningsarbejdet forventes afsluttet inden udgangen af 2013 med henblik på, at der snarest muligt herefter som erstatning for den nuværende opgørelse kan etableres en retvisende årsstatistik for normeringer i dagtilbud. Kommunernes Landsforening og de faglige organisationer inddrages i udarbejdelsen af grundlaget for opgørelsen af normeringerne."

Der blev på denne baggrund nedsat en arbejdsgruppe, der skal opstille en eller flere modeller for etablering af en ny opgørelsesmetode for normeringer i dagtilbud. I arbejdsgruppen har deltaget Økonomi- og Indenrigsministeriet, Finansministeriet, KL og Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold.

Relevante faglige organisationer har været inddraget i arbejdet, bl.a. ved en workshop i foråret 2013.

2.2 HENSYN VED FASTLÆGGELSE AF MODEL

Der er i forbindelse med arbejdet foretaget en afvejning af, at modellen for normeringsopgørelsen på den ene side skal være så retvisende som muligt, og på den anden side hensynet til, at kommuner og dagtilbud ikke pålægges indberetninger, der er unødig bureaukratiske.

Der er derfor ved forslag til model tilstræbt, at der så vidt muligt anvendes registerbaserede data, og at der så vidt muligt herudover er tale om brug af eksisterende data.

Der er samtidig så vidt muligt taget udgangspunkt i den nuværende datastruktur, således at data fortsat overvejende er genereret fra kommunernes betalingssystemer vedr. forældrebetaling og fra kommunernes lønsystemer, som begge er struktureret efter den autoriserede kontoplan i det kommunale budget- og regnskabssystem.

Der er ved forslag til model søgt taget hensyn til de frihedsgrader, kommunerne har til at organisere dagtilbuddene. Samtidig er lovgrundlaget anvendt aktivt til løsning af dele af udfordringerne.

Eksempelvis det forhold, at kommunerne ved fastsættelse af takster og tilskud skal tage udgangspunkt i den faktiske tildeling ressourcer. Kommunerne skal kunne isolere udgiften til støtte efter dagtilbudslovens § 4, stk. 2. Kommunerne skal udarbejde isoleret budget til dagpleje henholdsvis daginstitutioner. Den enkelte institutions ejerform er entydig. Og endelig kan nævnes, at reglerne for forældrebestyrelser i daginstitutioner indebærer, at det er muligt at afgrænse en daginstitution juridisk.

Der er herudover tilstræbt en normeringsopgørelse, der er sammenlignelig over tid og sammenlignelig mellem kommuner, samt at opgørelsen skal være gennemskuelig og så simpel som mulig.

2.3 FORBEHOLD

Afvejningen af de ovennævnte hensyn indebærer, at normeringsopgørelsen ikke vil kunne opfange alle variationer og ønsker til detailinformationer, og formentlig ikke i alle tilfælde vil blive 100 procent retvisende ved sammenligninger. Herudover vil en statistik altid være afhængig af kvaliteten af de data, som kommuner og institutioner leverer, og af den valgte metode.

2.4 RAPPORTENS OPBYGNING

Indledningsvis beskrives regelgrundlag og organisering på dagtilbudsområdet i afsnit 3. I afsnit 4 gennemgås den nuværende struktur for indsamling af data på dagtilbudsområdet, og i afsnit 5 de udfordringer, denne datastruktur indebærer. I afsnit 6 gennemgås arbejdsgruppens forslag til håndtering af udfordringerne. Og afslutningsvis i afsnit 7 de nye krav til data, der følger af arbejdsgruppens forslag til model. Modellen er kort opridset i afsnit 8.

2.5 GRUNDLAG

Arbejdsgruppen har hentet inspiration til arbejdet fra flere kilder. Bl.a. har udvalgte interessenter på området (FOLA, DLO, BUPL og FOA) på en workshop præsenteret deres bud på, hvad en normeringsopgørelse skal kunne anvendes til, samt bidraget til en oversigt over, hvilke parametre, der har væsentlig betydning for en normeringsopgørelse. Et punktresume af workshoppen er gengivet i bilag C.

Der er hentet inspiration fra internationale erfaringer. Bl.a. er der på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse i udvalgte lande set på, om og hvordan de pågældende lande udarbejder normeringsopgørelser, herunder hvordan dataindsamling foretages og hvilke elementer, de enkelte lande medtager. Hovedresultaterne fra denne dataindsamling er gengivet i bilag D.

Herudover har arbejdsgruppen fået præsenteret dele af SFI´s undersøgelse af, hvor normeringer opgøres i den internationale forskning på området. For SFI´s afdækning henvises til SFI´s forskningsoversigt om "Børnehavens normeringer", udgivet december 2013[2].

Arbejdsgruppen har fået præsenteret KORA´s arbejde med opgørelse af normeringer på de nuværende datagrundlag. For KORA´s arbejde henvises til

[2] http://www.sfi.dk/rapportoplysninger-4681.aspx?Action=1&NewsId=4183&PID=9267

KORA´s endelige rapport "Personale og børn i kommunernes dagtilbud", udgivet i maj 2014[3].

Og endelig har arbejdsgruppen som inspiration fået gennemgået dataindsamling og anvendelse af data af en kommunal praktiker, ligesom arbejdsgruppen har fået præsenteret en analyse af national praksis i forhold til krav til normeringer i de enkelte kommuner, som de kommer til udtryk i godkendelseskrav til privatinstitutioner[4], samt uddybende eksempler fra enkelte kommuner.

[3] http://www.kora.dk/udgivelser/udgivelse/i9040/Personale-og-boern-i-kommunernes-dagtilbud.

[4] Kommunerne skal i henhold til dagtilbudsloven, i deres godkendelseskriterier til privatinstitutioner, stille samme krav til privatinstitutioner, som kommunen stiller til kommunale og selvejende daginstitutioner med driftsaftale.

3. REGELGRUNDLAG OG ORGANISERING

Dagtilbudslovens regler og kommunernes praksis på dagtilbudsområdet skitseres kort i dette afsnit.

Lovgrundlaget for dagtilbud omhandler dagpleje og daginstitutioner. Kommunens forsyningspligt på dagtilbudsområdet indebærer en pasningsgaranti i forhold til barnets alder og frem til skolestart. Kommunerne skal således løbende over året kunne tilpasse antallet af indskrevne børn i tilbuddene. kommunalbestyrelsen skal sikre, at børn, der har behov for støtte i dagtilbud for at kunne trives og udvikles, tilbydes en sådan støtte i dagtilbuddet

Kommunerne er forpligtet til at give forældre i daginstitutioner en minimumsindflydelse via forældrebestyrelsen, herunder i forhold til en økonomisk ramme, dagtilbuddets arbejde, samt indstillingsret i forhold til ansættelse af personale i daginstitutioner. Dagtilbuddenes ledelse og økonomi er således i et vist omfang opgjort i forhold til den enkelte daginstitution.

3.1 REGELGRUNDLAGET FOR DAGTILBUD

Dagtilbud er tilbud for børn indtil skolestart.

Formål

Dagtilbuddene skal ifølge dagtilbudsloven generelt bidrage til at:

- fremme børns og unges trivsel, udvikling og læring,
- give familien fleksibilitet og valgmuligheder i forhold til forskellige typer af tilbud og tilskud, så familien så vidt muligt kan tilrette familie- og arbejdsliv efter ønsker og behov,
- forebygge negativ social arv og eksklusion,
- skabe sammenhæng og kontinuitet mellem tilbuddene, samt gøre overgange mellem tilbuddene sammenhængende og alderssvarende udfordrende for børnene.

Kommunalbestyrelsen skal sikre, at børn, der har behov for støtte i et dagtilbud for at kunne trives og udvikle sig, tilbydes en sådan støtte i tilbuddet. Støtte efter § 4 stk. 2 i dagtilbudsloven er støtte, der ligger ud over denne daglige pædagogiske indsats. Støtten kan antage flere forskellige former, f.eks. kan støtte tilrettelægges som ekstern støtte, hvor kommunalt ansatte støttepædagoger tilknyttes et barn i et dagtilbud i et antal timer pr. uge eller kommunen kan etablere et "udrykningshold", der vejleder det faste personale i dagtilbuddene i forhold til de børn, der har behov for støtte efter dagtilbudslovens § 4 stk. 2.

Forsyningsforpligtigelse

Kommunalbestyrelsen har ifølge dagtilbudsloven forsyningsforpligtelsen, og skal sikre det nødvendige antal pladser til kommunens børn, herunder sikre pasningsgaranti for børn indtil skolestart. Kommunalbestyrelsen beslutter, hvordan man i kommunen vil tilrettelægge dagtilbudsstrukturen for de tilbud, der indgår i kommunens forsyning.

Forældrene har ret til at tilkendegive ønske om optag af barnet i konkrete dagtilbud, men har ikke krav på optag i et bestemt tilbud.

Herudover har forældrene ret til at vælge tilskud til en plads i en privatinstitution[5], ligesom forældrene kan vælge plads i et dagtilbud i anden kommune end opholdskommunen.

Og endelig har forældrene ret til at vælge tilskud til privat pasning i stedet for en plads i et dagtilbud. Privat pasning er ikke et dagtilbud, og dermed ikke omfattet af arbejdet med en ny normeringsopgørelse. Privat pasning behandles derfor ikke i rapporten.

Driftsformer

Dagtilbud kan både etableres som private og som kommunale tilbud. Kommunen kan anvise pladser i de kommunalt etablerede dagtilbud, samt dagtilbud, kommunen har indgået aftale med. Disse tilbud indgår med andre ord i kommunens forsyning. Herudover har forældrene som ovenfor nævnt mulighed for selv at vælge en plads i en privatinstitution. Etableringsformerne er med andre ord:

Dagtilbud indenfor kommunens forsyning

Kommunal ejet

- Kommunal dagpleje
- Kommunale daginstitutioner

Privat leverandør med aftale med kommunen

- Privat dagpleje (fra 1. august 2007)
- Selvejende daginstitutioner
- Udliciterede daginstitutioner (fra 1. august 2011)
- Puljeordninger (frem til 1. august 2007, de daværende ordninger kan fortsætte)

Dagtilbud, som ikke indgår i kommunens forsyning

Privat leverandør, drift efter godkendelsesmodel

- Privatinstitutioner (fra 1. oktober 2005).

3.2 DAGTILBUDDENES ORGANISERING

Dagtilbudsloven regulerer ikke, hvorledes dagtilbuddene skal organiseres i forhold til f.eks. børnenes alder, men tilbuddet skal være aldersmæssigt relevant for barnet.

Kommunalbestyrelsen skal således beslutte, om et dagtilbud skal optage i udvalgte aldersgrupper (typisk dagpleje, vuggestuer eller børnehaver) eller om dagtilbud skal optage alle aldersgrupper indtil skolestart, og eventuelt også indeholde fritidshjem og klubtilbud (aldersintegrerede institutioner).

[5] Forældrene har herudover ret til at vælge tilskud til privat pasning. Privat pasning er ikke et dagtilbud, og er ikke omfattet af dagtilbudslovens indholdskrav til dagtilbud. Som udgangspunkt kan tilskud til privat ikke modtages samtidig med, at barnet er optaget i et dagtilbud. Kommunen kan dog give et kombinationstilbud, hvis forældrene har behov og ønsker det, således at barnet i en del af tiden er optaget i et dagtilbud og en del af tiden modtager tilskud til privat pasning. Tilskud og dagtilbud må tilsammen ikke overstige en fuldtidsplads. I nogle kommuner har forældrene mulighed for at vælge tilskud til pasning af eget barn. Disse tilskud kan ikke kombineres med en plads i et dagtilbud eller et tilskud til privat pasning.

Daginstitution – definition

Dagtilbudslovens institutionsbegreb er karakteriseret ved, at der i en institution er retskrav på at etablere en forældrebestyrelse eller tilsvarende med dagtilbudslovens minimumskompetencer samt en ledelse for daginstitutionen. Institutionsbegrebet er et dynamisk begreb, der defineres og afgrænses ud fra, hvordan opgaveløsningen organiseres og dermed ikke ud fra en på forhånd fastlagt struktur eller fysisk placering.

Det er ikke muligt at trække en statisk grænse for, hvad der afgrænser en institution, da grænsen er afhængig af den lokale kontekst og de konkrete opgaver, der udføres. Det, der afgrænser og definerer en institution, er de naturlige fællesskaber, der kan etableres omkring driften af opgaver på området. Det er således afgørende, at opgaveløsningen, ledelsesniveauet og forældreindflydelsen matcher hinanden, og at det er i opgaveløsningen, der er styrende for strukturen.

Dagtilbudsloven fastsætter ikke faste grænser for størrelsen af de institutioner, der kan omfattes af institutionsbegrebet. Det er dog udgangspunktet, at der skal kunne etableres naturlige fællesskaber omkring den daglige drift og opgaveløsning, for at det kan betegnes som en institution. I praksis vil det være reglerne for forældrebestyrelse, jf. nedenfor, der afgrænser, om der er tale om en institution eller en enhed i en institution.

Én daginstitution kan således bestå af flere *enheder*. En daginstitution med flere enheder er som hovedregel kendetegnet ved, at daginstitutionen har flere enheder, der er fysisk adskilt fra hinanden på en måde, så børn og personale ikke i det daglige kan bevæge sig fra en enhed til de andre enheder i daginstitutionen. Samtidigt er der et samarbejde i den enkelte fysisk afgrænsede enhed omkring den daglige opgavevaretagelse, der er afgrænset til den pågældende enheds børnegruppe og personalegruppe.

Enheder er efter dagtilbudsloven relevant i forhold til fravalg af en kommunal arrangeret frokostordning. Herudover følger det af kommuneaftalerne, at lukkedage opgøres på enhedsniveau.

Dagpleje – definition

Dagplejen er karakteriseret ved, at pasningen af børnene foregår i private hjem eller andre lokaler i børns hjemlige miljøer. I dagplejen kan der maksimalt gives tilladelse til pasning af fem børn pr. dagpleje. Dog kan der gives tilladelse af op til ti børn, hvis pasningen varetages af flere dagplejere.

Ledelsesbegrebet, herunder forældrebestyrelsen

Ledelsen af et dagtilbud defineres som den eller de personer, der i henhold til kommunens ledelsesstruktur har en ledelsesfunktion i forhold til tilbuddet. Der er tale om et ledelsesbegreb, der defineres ud fra en funktion/opgave og ikke med udgangspunkt i en bestemt person.

Således kan "lederen af det enkelte dagtilbud" i de tilfælde, hvor ledelsesfunktionen i forhold til tilbuddets opgaver er placeret hos forskellige personer, være flere personer. I de tilfælde, hvor alle ledelsesfunktioner i forhold til dagtilbuddets opgaver er placeret hos samme person, kan "lederen af det enkelte dagtilbud" være én bestemt person.

Ledelsesopgaverne omfatter bl.a. den daglige pædagogiske og administrative ledelse af tilbuddet/tilbuddene, herunder ansvar for udarbejdelsen af en skriftlig pædagogisk læreplan og evalueringen af denne.

En daginstitution skal have en selvstændig forældrebestyrelse med et flertal af valgte forældre. Retten til at få oprettet en forældrebestyrelse knytter sig til den enkelte institution og følger den valgte ledelsesstruktur i den enkelte kommune. Forældrebestyrelsen i *kommunale daginstitutioner* er sikret en minimumskompetence, som omfatter:

- Principperne for daginstitutionens arbejde
- Principperne for anvendelsen af en budgetramme
- Indstillingsret samt ret til deltagelse ved ansættelsen af ledelsen
- Indstillingsret ved ansættelsen af personale
- Eventuelt fravalg af sundt frokostmåltid

Forældreindflydelsen i *selvejende daginstitutioner og i udliciterede daginstitutioner, samt i privatinstitutioner* skal som minimum svare til forældreindflydelsen i kommunale daginstitutioner.

Forældre med børn i *kommunal dagpleje* har ret til at få oprettet en forældrebestyrelse i den kommunale dagpleje, som skal harmonere med ledelsesstrukturen og opgaveløsningen i den kommunale dagpleje. Forældrebestyrelsens minimumskompetence i den kommunale dagpleje omfatter:

- Principper for arbejdet i den kommunale dagpleje
- Principper for anvendelsen af en budgetramme
- Indstillingsret samt ret til deltagelse ved ansættelsen af ledelsen
- Indstillingsret ved ansættelsen af personale i den kommunale dagpleje

Indskrevne børn i dagtilbud

Hovedparten af børn er i dagtilbud, overvejende i et almindeligt dagtilbud efter dagtilbudsloven, idet kun 0,2 procent af de 0-5 årige børn er indskrevet i et særligt dagtilbud etableret efter serviceloven, mens 79,7 procent af de 0-5 årige børn er indskrevet i et almindeligt dagtilbud, jf. også *tabel 3.1*.

Kommunalt etablerede dagtilbud dækker langt den største del af efterspørgslen efter dagtilbud, idet henholdsvis 16 procent og 65 procent af børnene er indskrevet i kommunal dagpleje eller i en kommunal etableret daginstitution. Privat dagpleje dækker kun en meget lille del af efterspørgslen. De selvejende daginstitutioner og puljeordninger har optaget 14 procent af de 0-5 årige i oktober 2012, mens privatinstitutioner har optaget 5 procent af de 0-5 årige i dagtilbud. Uanset om institutionen er kommunal, selvejende eller privat, er den mest udbredte organisationsform aldersintegrerede institutioner.

Da data er organiseret i forhold kontoplanens opbygning med vuggestue, børnehave og aldersintegreret institution kan sidstnævnte både dække over tilbud, der kun optager børn i daginstitution – dvs. børn, der ikke er påbegyndt skole, men de kan også være institutioner, der optager bøde børn under og i skolealderen.

Tabel 3.1 Indskrevne i dagtilbud, oktober 2013*						
	0-2 år	3-5 år	0-5 år	0-2 år	3-5 år	0-5 år
	Antal			Dækningsgrad[1]		
Antal børn	**176.865**	**196.237**	**373.102**			
Heraf i dagtilbud (dagtilbudsloven)	119.978	177.361	297.339	67,8%	90,4%	79,7%
Heraf i særlige dagtilbud (serviceloven)	140	725	865	0,1%	0,4%	0,2%
	Antal indskrevne			Fordeling		
Dagtilbud (dagtilbudsloven)	**119.978**	**177.361**	**297.339**	**100%**	**100%**	**100%**
Dagpleje	***46.284***	***474***	***46.758***	***39%***	***0%***	***16%***
Kommunal	46.187	470	46.657	38%	0%	16%
Privat	97	4	101	0%	0%	0%
Daginstitution	***73.694***	***176.887***	***250.581***	***61%***	***100%***	***84%***
Kommunal	*57.482*	*136.915*	*194.397*	*48%*	*77%*	*65%*
Vuggestue	6.155	92	6.247	5%	0%	2%
Børnehave	1.996	39.933	41.929	2%	23%	14%
Aldersintegreret	49.331	96.890	146.221	41%	55%	49%
Privat med aftale[2]	*12.627*	*29.425*	*42.052*	*11%*	*17%*	*14%*
Vuggestue	2.732	49	2.781	2%	0%	1%
Børnehave	657	11.404	12.061	1%	6%	4%
Aldersintegreret	9.238	17.972	27.210	8%	10%	9%
Privatinstitution	*3.585*	*10.547*	*14.132*	*3%*	*6%*	*5%*
Vuggestue	553	19	572	0%	0%	0%
Børnehave	258	5.093	5.351	0%	3%	2%
Aldersintegreret	2.774	5.435	8.209	2%	3%	3%

Anm.

1 Dækningsgraden opgjort som antal indskrevne børn i dagtilbud i en given aldersgruppe målt i forhold til antallet af børn i aldersgruppen, idet det dog ikke umiddelbart er muligt at korrigere for, at nogle børn i de aldersintegrerede institutioner er optaget i skole, og dermed reelt er optaget i fritidshjemsdelen i tilbuddet, og ikke korrigeret for, at nogle børn i aldersgruppen er startet i skolen, og dermed ikke en del af målgruppen for dagtilbud.

2. Daginstitutioner etableret efter aftale omfatter selvejende daginstitutioner og puljeordninger.

Kilde: Danmarks Statistik

3.3 ORGANISERING OG NORMERING

Uanset at kommunerne således i vid udstrækning organiserer dagtilbuddene på tværs af formål (hhv. dagtilbud, fritidshjem og klub) og på tværs af aldersgrupper (ex. 0-2 årige og 3 årige- skolestart), vurderes på grundlag af kommunernes opgørelse af tilskud og forældrebetaling, at alle kommuner tildeler ressourcer afhængig af aldersgrupper, og herunder også normerer aldersgrupperne forskelligt, jf. *tabel 3.2*.

Tabel 3.2. Enhedsudgifter pr. fuldtidsplads i dagtilbud i 2013, kr. pr. år	
Dagpleje (ca. 0-2 år)	113.400
Daginstitutioner (ca. 0-2 år)	135.100
Daginstitutioner (ca. 3år skolestart)	76.400

Kilde: Egne beregninger på grundlag af data fra Lovmodellen, Økonomi- og Indenrigsministeriet

Enhedsudgiften kan anvendes i denne sammenhæng, da det følger af dagtilbudsloven og bekendtgørelsen, at kommunerne skal fastsætte takster og

tilskud ud fra de budgetterede driftsudgifter, samt at grundprincipperne i forældrebetalingsreglerne er:

- At der som udgangspunkt er sammenhæng mellem den ydelse, man modtager og betalingen heraf.
- At der kan fastsættes betaling efter barnets alder under hensyn til udgifterne til den pågældende aldersgruppe.
- At betalingen fastsættes, så det er gennemskueligt for forældrene, hvilket betalingsprincip der anvendes.
- At lige tilfælde behandles ens, det vil sige at forældre med børn i samme daginstitution/daginstitutionstype/aldersgruppe betaler det samme for den samme ydelse.

Der er ikke i dagtilbudsloven et krav om, hvilke aldersgrupper kommunerne skal anvende som grundlag for en aldersopdeling ved tildeling af midler og dermed direkte eller indirekte normering. Nogle kommuner skifter ved aldersgrupperne 0-2 år og 3 år-skolestart, mens andre har en fordeling ved f.eks. 2 år og 10 mdr., mens andre igen har skiftende tidspunkter, som er afhængig af aktuel pladskapacitet. En stikprøve blandt 30 kommuner fra 2011 viste, at hovedreglen i 77 procent af kommunerne var 3 års alderen, i 7 procent af kommunerne 2 år og 11 måneder og i 17 procent af kommunerne 2 år og 10 måneder [6].

Det er, som nævnt indledningsvis, ikke muligt ud fra den nuværende opbygning af data, at foretage en beregning af forholdet mellem antallet af indskrevne børn i et dagtilbud og antallet af ansatte til de pædagogiske opgaver, da det ikke er muligt at fordele de ansatte ud på dagtilbudsdelen, fritidshjemsdele og klubdelen, samt ud på aldersgrupper.

[6] http://www.ft.dk/samling/20101/almdel/sou/spm/105/svar/787632/968481.pdf

4. NUVÆRENDE OPGØRELSESMETODE

SFI´s forskningsoversigt over opgørelsesmetoder[7] viser, at der ikke findes én standardiseret metode til at opgøre normeringer, heller ikke i forskningen af kvalitetsinstitutioner. Og derfor vil der altid fremkomme lige så mange tal for normeringen, som der er opgørelsesmetoder. Forskere har anvendt alt fra direkte tidsregistreringer, observationer af, hvor mange børn og voksne der er til stede i et konkret rum over en periode, skemalagt tid osv. I nogle forskningsoversigter indgår kun lønnet pædagogisk personale, i andre alle tilstedeværende voksne, herunder også forældres frivillige arbejde, i normeringsopgørelsen. Oversigten viser endvidere eksempler på variationer i udtrykt "normering" for det samme forhold mellem børn og ansatte, alt afhængig af den beregningsmodel for at opgøre normeringer, der er anvendt.

På nuværende tidspunkt beregnes normeringer ofte på grundlag af antallet af indskrevne pr. fuldtidsbeskæftiget, som de offentliggøres af Danmarks Statistik (DS). Ofte tilstræbes at foretage en afgræsning af ansatte med pædagogisk arbejde, således at køkken- og rengøringspersonale, pedel, gårdmand o.l., samt administrativt personale ikke indregnes i normeringen. Herudover kan der være ansatte, hvor der er tvivl om, hvorvidt personalegruppen er ansat til pædagogisk arbejde eller til andre opgaver i forhold til børn med særlige behov, f.eks. sygeplejersker, fysioterapeuter, lærere, socialrådgivere[8].

4.1 DATASTRUKTUR

Tællingen i DS opgøres en gang årligt for en uge i oktober. Opgørelsen er således et øjebliksbillede på måletidspunktet og kan ikke tage højde for variationer i normeringer hen over året.

Data til brug for opgørelse af normeringer på dagtilbudsområdet hentes overvejende fra to hovedkilder, henholdsvis kommunernes betalingssystemer for forældrebetaling for så vidt angår antal indskrevne og fra kommunernes lønsystemer for så vidt angår antal ansatte.

Begge dele er bundet op på den nuværende struktur i den autoriserede kontoplan i budget - og regnskabssystemet for kommuner Det indebærer, at der sker en opgørelse for henholdsvis dagpleje, vuggestue, børnehave og aldersintegrerede daginstitutioner (i sidstnævnte institutioner kan der være optaget børn og unge efter reglerne om henholdsvis dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud).

Det indebærer samtidig, at det ikke er muligt ud fra de nuværende data, at opgøre normeringer på grundlag af den struktur, der følger af lovgivningen, dvs. for henholdsvis dagpleje og daginstitutioner, og hver især aldersfordelt, afhængig af, hvordan den enkelte kommune har valgt at aldersfordele tildelingen af ressourcer, herunder personaleressourcer.

[7] http://www.sfi.dk/rapportoplysninger-4681.aspx?Action=1&NewsId=4183&PID=9267
[8] KORA´s forslag til en normeringsopgørelse er et konkret eksempel på en beregnet normering baseret på de eksisterende data, jf. http://www.kora.dk/udgivelser/udgivelse/i9040/Personale-og-boern-i-kommunernes-dagtilbud

4.2 INDSAMLING AF DATA I DAG

DS indsamler data på dagtilbudsområdet i henhold til Lov om Danmarks Statistik. Det er kommunerne, henholdsvis den private leverandør, der har pligten til at afgive oplysninger om bl.a. ydelsernes art, de indskrevne personer, pladsforhold, personel, arbejds- og lønforhold og lønudgifter[9].

DS indsamler oplysninger om institutioner, indskrevne børn og ansat personale i to omgange.

Den første indsamling – i august – er en overordnet registrering af institutioner i kommunen. Kommunen har myndighedsansvaret på dagtilbudsområdet, herunder er det kommunen, der etablerer kommunale tilbud, samt indgår aftale med eller godkender private leverandører på dagtilbudsområdet. Det er på denne baggrund kommunerne, der giver oplysninger om registrerede institutioner i kommunen, herunder nyetablerede, omdannede og nedlagte institutioner. Oplysningerne omfatter den enkelte institutions ejerforhold, adresse og åbningstid, samt i hvilket omfang den enkelte institution er omfattet af kommunens registre for henholdsvis lønudbetalinger og forældrebetalingssystem. Samtidig oplyses om kommunens IT-leverandør for sidstnævnte.

Den anden indsamling – i oktober – vedrører ansat personale og antal indskrevne børn. I praksis er oplysningerne vedr. personale og indskrevne børn i dagtilbuddene overvejende baseret på registerdata, henholdsvis lønregistre for ansat personale (for ca. 89 procent af personalet) og registre fra forældrebetaling for indskrevne børn (for ca. 96 procent af børnene). De registerbaserede data indeholder cpr for henholdsvis børnene og personalet. For børnene indeholder registeret også oplysninger om barnets indskrivningstid (den købte opholdstid).

For *antal indskrevne børn* omfatter *de registerbaserede data* generelt alle kommunale dagtilbud, alle selvejende dagtilbud, alle puljeordninger samt privat dagpleje. For *ansat personale* omfatter de registerbaserede data generelt alle kommunale dagtilbud, privat dagpleje, samt de af de selvejende dagtilbud, hvor kommunen står for administrationen. Kommunernes oplysningspligt bliver løst ved at DS modtager registerbaserede data vedrørende antal indskrevne børn fra kommunernes forældrebetalingsbetalingssystemer. KRL leverer de registerbaserede data vedrørende personale løbende månedligt til DS til brug for anden statistik. Dataene for personale i oktober måned anvendes af DS til opgørelsen af antal ansatte i dagtilbud.

De private leverandører opfylder oplysningspligten ved at de enkelte dagtilbud indberetter via *blanketter*, som DS har sendt til dagtilbuddet. Det omfatter data for *personale og indskrevne børn* fra privatinstitutioner samt data for *personale* i de selvejende daginstitutioner, hvor institutionen har valgt selv at stå for administrationen. Blanketindberetningerne fra privatinstitutioner og selvejende institutioner indeholder også oplysninger om antallet af indskrevne fordelt på tidsintervaller.

[9] Bekendtgørelse af lov om Danmarks Statistik, Lovbekendtgørelse nr. 599 af 22. juni 2000, jf. bl.a. §§ 6 og 8.

5. UDFORDRINGER VED DE NUVÆRENDE STATISTISKE DATA

Blandt udfordringer med det eksisterende landsdækkende datagrundlag kan nævnes følgende udfordringer af generel karakter, samt opgørelse i forhold til henholdsvis børn og personale:

Generelt

- ***Helårsopgørelse:*** Den nuværende statistik er ikke en opgørelse på helårsniveau, men er alene et udtryk for et øjebliksbillede på måletidspunktet i oktober. Normeringen i dagtilbud varierer derimod hen over året.
- ***Datakvaliteten:*** Der har været flere eksempler på fejl, både i de offentliggjorte personaledata og i de offentliggjorte data for antal indskrevne børn.

Børn

- ***Børnetal i daginstitutioner efter alder:*** (f.eks. 0-2 år og 3 år – skolestart). Det er ikke muligt at adskille, hvilke børn blandt de 5 og 6 årige, der er startet i skole og derfor er optaget i fritidshjemsdelen i en aldersintegreret institution, eller se hvilke af de 5 og 6 årige, der endnu ikke er begyndt i skole, og derfor benytter dagtilbudsdelen i en aldersintegreret institution. Herudover fastsætter den enkelte kommune selv de aldersgrupper, den enkelte vil anvende som grundlag for tildeling af ressourcer (det kan være en fordeling på aldersgrupperne 0-2 år og 3 år-skolestart, eller på aldersgrupperne 0-2 år og 10 mdr. henholdsvis 2 år 11 mdr.-skolestart). Det er således ikke muligt at vurdere, hvordan kommunerne har prioriteret personalet på aldersgrupper.
- ***Børn med særlige behov:*** Det er med de nuværende data ikke muligt at vurdere, i hvilket omfang, der er børn med særlige behov i tilbuddene, og derfor har behov for en særlig indsats fra personalet. Det gælder f.eks. variationer i antallet af børn, der har behov for sprogstimulering, jf. sprogvurderingen i 3 års alderen, børn med handicap eller børn, der har behov for socialpædagogisk støtte.
- ***Modulordninger/åbningstid/fravær:*** I de nuværende offentliggjorte data korrigeres ikke for eventuel variation mellem hel- og deltidspladser eller for, hvor længe dagtilbuddet har åbent. Der foretages heller ikke en central opgørelse af børns fravær i forbindelse med f.eks. ferie eller sygdom. Tilsvarende korrigeres der heller ikke for, om antallet af børn er det samme i hele åbningstiden, eller om der er forskelle i løbet af dagen.

Personale

- ***Personale tilknyttet dagtilbud:*** Det er ikke muligt at vurdere, hvordan kommunerne har prioriteret personalet i forhold til aldersgrupperne i daginstitutioner, og det er yderligere en udfordring, at det ikke kan vurderes, hvordan kommunerne har prioriteret fordelingen af personalet i aldersintegrerede institutioner, der også indeholder en fritidshjemsdel og/eller en klubdel. Samtidig kan der, i de nuværende data for personale i dagtilbuddene – afhængig af kommunens organisering – indgå personale, der udfører opgaver efter anden lov, og derfor ikke skal medtages i en normeringsopgørelse for opgaver efter dagtilbudsloven. Det kan f.eks. være

familievejledere, der via tilknytningen til daginstitutioner, skal opspore udsatte børn, og etablere kontakt til familien via dagtilbuddet.

- ***Uddannelsesniveau:*** De nuværende data har en arbitrær inddeling af personale, og tydeliggør bl.a. ikke den gruppe, der har en eller anden form for pædagogisk uddannelse, som ikke er en egentlig pædagog uddannelse.
- ***Pædagogisk tid:*** De nuværende data for ansatte indeholder alle ansatte, der modtager løn, og kan derfor i større eller mindre omfang blive påvirket af forskelle i omfanget af ansatte, der er studerende, ekstraordinært ansatte, i fleksjob, fravær ved barsel og sygdom og eventuelle vikarer i denne sammenhæng, personale på kurser, med uddannelsesorlov mv. Herudover medtages også den del af personalets tid, der anvendes på andre opgaver end de børnerettede, f. eks. tid til administration eller tid til myndighedsopgaver.
- ***Støtte:*** Det er med de nuværende data ikke muligt at vurdere, i hvilket omfang der er ansat ekstra personale til børn, der har behov for støtte. Dels er det ikke muligt at isolere personale til støtte, dels er der – afhængig af kommunens organisering – støttepersonale, som slet ikke indgår i de nuværende personaledata.

De nuværende data giver for personalet kun mulighed for opgørelse på kommuneniveau, mens børnene generelt kan knyttes til institutionsniveau. Samtidig bemærkes, at DS lader det være op til den enkelte kommune at vælge indberetningsniveau, og der derfor samtidig er usikkerhed om det reelle antal institutioner i de enkelte kommuner og for landet under ét.

6. HÅNDTERING AF UDFORDRINGER

Nedenfor gennemgås arbejdsgruppens forslag til håndtering af udfordringerne ved den nuværende statistik. Gennemgangen er overvejende struktureret tilsvarende udfordringerne listet i afsnit 5.

6.1 GENERELT

Helårsopgørelse

Da den nuværende statistik – helt overvejende – er baseret på kommunernes lønregistreringer og registreringer af forældrebetalinger, som begge er knyttet op på den autoriserede kommunale kontoplan, vil det være naturligt fortsat at basere data på lønregistreringer og registreringer af forældrebetalinger i betalingssystemet.

Modsat i dag, hvor opgørelsen alene baseres på registreringer i oktober måned, foreslås det fremadrettet, at personaleopgørelsen foretages på baggrund af de løbende lønregistreringer hele året, og at antallet af indskrevne børn foretages på baggrund af betalingssystemerne for forældrebetaling for hele året.

Niveau for opgørelse

Arbejdsgruppen har vurderet tre mulige niveauer for opgørelse af normeringer: Kommuneniveau, institutionsniveau og enhedsniveau[10].

Det foreslås, at normeringsopgørelsen foretages på kommuneniveau. Dette foreslås under hensyn til, at det bl.a. vil være vanskeligt at foretage en institutionsfordelt opgørelse af ansatte, der udfører støtte efter dagtilbudslovens § 4, stk. 2. Dette skyldes dels, at mange kommuner pt. anvender et centralt støttekorps, eller tildeler støtte via et løft i lønmidlerne til den enkelte daginstitution. Det kan derfor være vanskeligt at foretage en korrekt fordeling af den enkelte medarbejders løntimer på henholdsvis grundnormering og støtte.

Arbejdsgruppen bemærker samtidig, at det ikke er muligt at foretage en opgørelse af normeringer på enhedsniveau, da den juridiske enhed i forhold til bestyrelse og økonomi er institutionsniveauet. Dermed vil det ikke være muligt at knytte lønudbetalingerne, der udgør grundlaget for opgørelse af personalet, til de enkelte enheder i en daginstitution, der består af flere enheder.

De gældende regler om registrering på omkostningssted[11] foreslås bevaret under hensyn til, at det fortsat skal være muligt at foretage opgørelser og specialkørsler på institutionsniveau, herunder også af hensyn til mulighederne for forskning på området. Data skal således fortsat kunne anvendes til andre formål end opgørelse af normeringer. Reglerne om registrering på omkostningssted omfatter udgifter direkte forbundet med pasningen, herunder løn til personale (incl. vikarer mv), der passer børn, og f.eks. sygedagpengerefusion mv. for samme. Omkostningsstedet for daginstitutioner vil være daginstitutionen, jf. reglerne om forældrebestyrelse.

[10] Jf, afsnit 3.2 for definition af enheder i daginstitutioner.

[11] Udgifter og indtægter, der er direkte forbundet med selve pasningen samt udgifter og indtægter, der er nødvendige for at sikre den almindelige pasningsydelse, er i regnskabet omfattet af den autoriserede registrering på omkostningssted. Som eksempel på udgifter, der er direkte forbundet med selve pasningen, kan nævnes udgifter til lønninger til personale, der passer børnene (herunder vikarer)".

Registreringen på institutionsniveau vil samtidig give mulighed for, at DS fortsat kan offentliggøre data for indskrevne efter ejerforhold, og det vil give mulighed for, at DS fremadrettet kan offentliggøre data for personale efter ejerforhold.

Gennemsigtighed og datakvalitet

Indberetning på cpr niveau for både børn og ansatte vurderes at gøre det nemmere at sikre, at der ikke sker dobbeltælling eller sker udfald af data.

Det foreslås, at datagrundlaget for beregningen af normeringen, herunder formler bliver tilgængelig med henblik på at øge gennemsigtigheden.

Som eksempel kan nævnes, at der fortsat bliver offentliggjort data vedrørende antal indskrevne børn i dagtilbud fordelt på et-års aldersgrupper, men at der som noget nyt for aldersintegrerede institutioner også offentliggøres, hvilke af de pågældende børn, der er optaget i daginstitutionsdelen af tilbuddet. For børnene vil antallet af indskrevne omregnet til fuldtidsindskrevne blive offentliggjort. For personalet vil antallet af fuldtidsansatte støttepædagoger, der er organiseret som et samlet korps, også blive tilgængelig. Og endelig kan som eksempel nævnes, at de fordelingsnøgler, kommunerne indberetter og som anvendes i beregningerne, vil blive tilgængelige.

Dette giver mulighed for at foretage selvstændige opgørelser, samt at reagere på eventuelle fejlkonteringer o.l. og at ændre i disse.

6.2 BØRN

Indskrevne børn i daginstitutioner

Kommunerne og de private leverandører af dagtilbud indberetter i dag, hvilke institutioner, det enkelte barn er indskrevet på. Denne indberetning foreslås bevaret. Kommunerne skal anvende dagtilbudslovens institutionsbegreb ved opgørelsen.

Da kommunerne uændret skal have mulighed for at etablere aldersintegrerede institutioner, der både optager børn i en daginstitutionsdel, og børn i en fritidshjemsdel eller klubdel, foreslås, at gruppering 92 alene omfatter forældrebetaling vedr. børn i daginstitutionsdelen – dvs. børn indtil skolestart, mens der oprettes en særskilt gruppering 93 til kontering af forældrebetaling for børn i fritidshjems- og klubdelen i institutionen, jf. *oversigt B.2*.

Normering opgjort ift. børnenes aldersfordeling

Arbejdsgruppen foreslår, at normeringen opgøres i forhold til børn i alderen henholdsvis 0-2 år og 3 år-skolestart. Baggrunden for at foretage normeringsopgørelser for to aldersgrupper er, at der i praksis tildeles forskellige ressourcer afhængig af alder, jf. *afsnit 3.3*, samt at der også i andre lande anvendes en aldersopdeling, der modsvarer den foreslåede, *jf. bilag D*.

For at kunne foretage en korrekt aldersfordeling af børnene på de to aldersgrupper foreslås, at de nuværende skemabaserede data fra privatinstitutioner for børnene indberettes elektronisk med cpr nummer. Dermed vil beregninger i forhold til aldersfordelinger kunne foretages direkte ud fra de elektroniske data. Beregningen er illustreret i *bilagstabellerne A.2 og A.3*.

Korrektion for tid

Det foreslås, at normeringen opgøres i forhold til antal fuldtidsindskrevne børn.

En opgørelse af fuldtidsindskrevne børn modsvarer, at der også for personalet sker en omregning fra antal ansatte til antal fuldtidsansatte.

Ved forslaget er lagt til grund, at opgørelsen skal afspejle den tid, forældrene kan disponere over, uanset om barnet faktisk er i dagtilbuddet i de enkelte dage i løbet af året. Baggrunden herfor er, at opgørelsen for hovedparten af børnene kan foretages med udgangspunkt i eksisterende data. I kommunernes betalingssystemer registreres den tid, forældrene kan disponere over pladsen i en gennemsnitsuge (f.eks. den samlede åbningstid, hvis der er købt en fuldtidsplads, eller et kortere timetal, hvis forældrene har købt et modul). For børn i privatinstitutioner vil der som følge af forslaget tilsvarende skulle ske en registrering af det antal timer i en normaluge, som forældrene kan disponere over.

Da kommunerne ikke p.t. registrerer data entydigt for tosprogede børn i et 30 timers dagtilbud foreslås, at der oprettes en gruppering til registrering af fripladstilskuddet til nedsættelse af forældrebetalingen for denne gruppe. Kommunerne vil således ikke længere skulle kontere friplads i et 30 timers dagtilbud sammen med de øvrige fripladstilskud, men i stedet på den særlige gruppering, jf. *oversigt B.2 og B.3*. Det vil dels sikre, at fripladstilskuddet konteres, dels sikre, at timetallet vil kunne opgøres automatisk, da de pågældende børn er optaget i tilbud på netop 30 timer, jf. dagtilbudsloven.

Det har været drøftet, om normeringen skal opgøres i forhold til åbningstime pr. fuldtidsindskrevet barn, da der dermed kan tages højde for den variation i personalebehov, som varierende åbningstider institutionerne imellem, indebærer.

Tilsvarende har det været drøftet, om der i opgørelsen skulle korrigeres for lukkedage, børnenes fravær ved sygdom, ferie mv. Ligeledes har det været drøftet, om normeringen skal korrigeres for det forhold, at antallet af børn varierer henover dagen (typisk er der flere børn midt på dagen end i ydertimerne). Det indebærer alt andet lige, at det faktiske antal børn, der passes er mindre end antallet af indskrevne.

Arbejdsgruppen foreslår, at normeringerne hverken korrigeres i forhold til åbningstid eller i forhold til det faktiske antal passede børn af hensyn til formålet om en enkel opgørelsesmetode, samt hensyn til, at kendskab til børnenes faktiske opholdstid vil kræve en ny central indberetning.

DS indsamler data for daginstitutionernes åbningstid. Disse data gøres offentligt tilgængelige i form af en beregnet gennemsnitlig åbningstid, og interesserede vil derfor kunne orientere sig om forskelle i åbningstid kommunerne imellem.

Herudover bemærkes, at den enkelte kommune skal offentliggøre omfang og placering af lukkedage for hver enkelt daginstitution. Data vedrørende lukkedage er således alment tilgængelige, og giver mulighed for, at orientere sig om forskelle kommunerne imellem.

Og endelig har der blandt gruppen af interessenter været nævnt, at opgørelsen også burde vise gruppestørrelse i tilbuddene. Arbejdsgruppen har ikke i materialet om praksis i Danmark fundet, at der anvendes gruppestørrelser som

normeringsbegreb. Herudover er der erfaring for, at både børn og personale bevæger sig på tværs af grupper, jf. også SFI[12]. Det vurderes derfor ikke hensigtsmæssigt at introducere et nyt begreb, der dels forudsætter ny dataopgørelse og indsamling, dels ikke anvendes i alle kommuner, hvis overhovedet i Danmark.

Børn med behov for støtte

Det er med de nuværende data ikke muligt at vurdere i hvilket omfang, der er børn med særlige behov i tilbuddene.

Arbejdsgruppen har overvejet, om der i normeringsopgørelsen skal indgå oplysninger om antallet af børn med særlige behov. Internationalt indsamles generelt opgørelser af antallet af børn i dagtilbud, der har særlige behov. Overvejende omhandler indsamlingen oplysninger om antallet af børn, der er tildelt ekstra støtte, men i mange lande også antallet af børn med anden sproglig baggrund, jf. også *bilag D*.

Arbejdsgruppen foreslår, at der ikke foretages en særskilt registrering af, hvilke børn, der er tildelt støtte efter dagtilbudslovens § 4, stk. 2.

Ved forslaget er der taget hensyn til, at kendskab til antallet af børn, der er tildelt støtte vil kræve en ny central indberetning. Hertil kommer, at kommunerne generelt arbejder ud fra en dagsorden om at inkludere børn med særlige behov i de almene tilbud, og hvor kun meget få børn er optaget i særlige dagtilbud, jf. også *tabel 3.1*.

Kommunerne arbejder samtidig generelt i mindre grad med en tilgang, hvor der tildeles konkret ekstra tid til enkelte børn i dagtilbud, og i stigende omfang med en tilgang, hvor der tildeles ressourcer ud fra eksempelvis objektive baggrundsfaktorer hos børnenes forældre – såkaldt sociale normeringer – som et paraplykriterium for de ekstra opgaver, som personalet i den enkelte institution antages at have givet børnegruppens sammensætning.

Sociale normeringer er ikke støtte i dagtilbudslovens forstand, og børn, der på grund af forældrenes sammensætning eller boligområdets karakter, vil derfor ikke indgå som børn med særlige behov. Dette indebærer også, at det ikke vil være retvisende at foretage en opgørelse af børn, der er tildelt støtte. Og at sådanne opgørelser ikke kan sammenlignes over tid eller mellem kommuner. Variationer over tid kan skyldes, at den enkelte kommune ændrer styringsmodel, ligesom variationer mellem kommuner kan skyldes forskelle i, hvilke styringsmodeller for tildeling af ressourcer, de enkelte kommuner hver især har valgt at benytte.

6.3 PERSONALE

Fuldtidsansatte

DS foretager allerede i de nuværende data for personale en omregning fra antal ansatte til antal fuldtidsansatte. Det foreslås, at denne metode anvendes uændret fremadrettet.

[12] Nogle lande regulerer området ved at fastsætte normer for gruppestørrelser, jf. også SFI, "Børnehavens normeringer. En forskningsoversigt over opgørelsesmetoder"

Afgrænsning af det pædagogiske personale tilknyttet daginstitutioner

Særligt den stigende udbredelse af aldersintegrerede institutioner gør det vanskeligt at vurdere udviklingen på daginstitutionsområdet. Det foreslås derfor at oprette en funktion for daginstitutioner. Funktionerne for vuggestue og børnehave foreslås nedlagt. For aldersintegrerede institutioner, der kun har optaget børn efter reglerne om daginstitutioner – dvs. børn indtil skolestart, vil disse tilsvarende fremover skulle konteres på funktionen for daginstitutioner. For de nuværende aldersintegrerede institutioner, der har optaget børn og unge efter mindst to af de tre regelsæt om henholdsvis daginstitutioner, fritidshjem og klubtilbud, skal der fortsat anvendes en registrering på aldersintegrerede institutioner. Forslaget til nye kontonumre er gengivet i *oversigt B.1.*

Der er i 2012 kun 144 institutioner[13], der fortsat har aldersintegrerede institutioner, hvor der er børn optaget efter reglerne om både daginstitution og fritidshjem. De 144 institutioner er fordelt på 24 kommuner, heraf dog 92 institutioner i to kommuner.

Forslaget vil gøre det muligt at opgøre normeringer i de kommuner, der fortsat har aldersintegrerede institutioner, som også optager børn i fritidshjem og i klub, er der dog behov for at kommuner, der har aldersintegrerede institutioner, supplerende indberetter fordelingen på dagtilbud, fritidshjem og klub, jf. også afsnit 7.2 nedenfor.

Kommunerne prioriterer og følger fordelingen i forbindelse med fastsættelse af tilskud og forældrebetaling i tilbuddene, og forudsættes med udgangspunkt i dette at kunne foretage en fordeling. Indberetningerne forudsættes at ske i forbindelse med anden indberetning, f.eks. budgetindberetninger.

For at isolere det pædagogiske personale foreslås, at der i normeringsopgørelsen kun indgår personale, der er omfattet af overenskomsterne for det pædagogiske personale (BUPL og FOA) på funktionerne 5.11-5.14, samt ud fra stillingsbetegnelser (støttepædagoger) på funktion 5.10[14].

Det foreslås, at der ikke korrigeres særskilt for den tid, personalet anvender på f.eks. møder, herunder personalemøder, frokost o.l.

Afgrænsning af det pædagogiske personale – ledelse

Det foreslås, at ledere i dagtilbuddene, herunder ledere med personaleansvar, indgår i normeringen. Personaleledelse har således en selvstændig værdi i dagtilbuddet.

Antallet af ledere i aldersintegrerede institutioner foreslås at indgå forholdsmæssigt i forhold til andelene af børn i tilbuddet, der er indskrevet i en daginstitution, tilsvarende fordelingen for pædagogisk personale i øvrigt, jf. også afsnit 7.2.

[13] Ifølge DS var der i 2012: 259 vuggestuer, 1.457 børnehaver og 2.522 aldersintegrerede institutioner, eller i alt 4.238 institutioner. Hovedparten af de 2.522 aldersintegrerede institutioner har kun optaget børn indtil skolestart (dvs. daginstitution). Det bemærkes dog, at der ikke er sikkerhed for, at opgørelsen i DS dækker daginstitutioner, opgørelsen kan til en vis grad dække enheder.

[14] For privatinstitutioner, der ikke er omfattet af kontoplanen, forudsættes en tilsvarende opgørelse.

Afgrænsning af det pædagogiske personale – støtte efter dagtilbudsloven

Efter dagtilbudslovens § 4, stk. 2, skal kommunerne sikre, at børn, der har behov for støtte i et dagtilbud for at kunne udvikles og trives, tilbydes støtte. Støtte efter § 4, stk. 2 gives barnet efter en individuel og konkret vurdering.

Der er således *ikke* tale om de såkaldt sociale normeringer, hvor en kommune på baggrund af en række generelle faktorer i børnenes omgivelser (f.eks. barnets adresse, forældrenes etnicitet, forældrenes civilstand, forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet o.l.), tildeler forskellig personalenormering pr. barn til hvert enkelt dagtilbud.

Støtte tildelt efter dagtilbudslovens § 4, stk. 2 kan ikke sammenlignes med et barns ophold i særlige dagtilbud efter serviceloven. I de tilfælde, hvor der fysisk er etableret et særligt dagtilbud sammen med et almindeligt dagtilbud, skal kommunerne ifølge kontoplanen kontere udgifter og indtægter vedrørende det særlige dagtilbud særkilt på funktion 5.25.17. Konteringen omfatter således også de lønudbetalinger og indtægter fra forældrebetaling, der udgør grundlaget for statistikken.

Kommunerne kan organisere støtte efter dagtilbudslovens § 4, stk. 2 forskelligt: Enten *centralt* som et fælles kops, der udfører opgaver i de enkelte dagtilbud efter den individuelle tildeling af støtte, eller *decentralt* ved at kommunen tildeler ekstra midler/personale til det enkelte dagtilbud, hvor det pågældende barn er indskrevet, og hvor dagtilbuddet herefter indenfor det højere budget konkret udmønter den tildelte støtte til barnet.

Er støtte organiseret centralt som et korps, vil lønudgiften til personalet være registreret på en konto til fælles formål efter dagtilbudsloven (funktion 5.10 Fælles formål), mens lønudgiften til personalet omvendt vil blive registreret på det enkelte dagtilbud, hvis støtten er organiseret decentralt. Det er samtidig ikke muligt pt. at opgøre lønudgifterne til støtte, da lønnen ikke registreres særskilt efter formål, uanset om støtten er organiseret centralt eller decentralt.

For at kunne udarbejde en normeringsopgørelse, der i videst mulig omfang er sammenlignelig på tværs af kommuner, skal personalet, der udfører støtte derfor enten indgå fuldt ud i normeringsopgørelsen, eller helt udgå i normeringsopgørelsen. Det skal samtidig bemærkes, at ingen af modellerne vurderes at sikre fuld sammenlignelighed kommunerne imellem, idet den enkelte kommune kan have valgt en relativ høj grundnormering og deraf afledt reduceret behov for støtte, mens andre kommuner kan have valgt det omvendte.

Arbejdsgruppen har overvejet begge muligheder, og foreslår, at der anvendes en model, hvor personale, der udfører støtte efter dagtilbudsloven indgår i normeringsopgørelsen.

Arbejdsgruppen har ved forslaget til model vurderet, at en model, hvor kommunerne skal isolere personale, der udfører støtte, kan være vanskelig i de kommuner, hvor støtte gives decentralt til den enkelte daginstitution, som herefter udmønter konkret. Arbejdsgruppen har samtidig vurderet, at det ikke vil være tilsvarende vanskeligt for de kommuner, der anvender et centralt støttekorps, at adskille personale i støttekorpset, der vedrører støtte for børnegruppen i dagtilbud. Kommunernes skal således efter de gældende regler kunne foretage en fordeling i forbindelse med opgørelse af takster og tilskud.

Støtte, der er konteret på fællesfunktionen foreslås fordelt forholdsmæssigt mellem tilbud og mellem aldersgrupperne ved beregning af normeringer. Som fordelingsnøgle foreslås anvendt kommunernes indberetning i forbindelse med budgetterne af fordelingen af udgifterne på aldersgrupper til støtte efter dagtilbudslovens § 4, stk. 2 for på henholdsvis dagpleje og daginstitutioner. Beregningerne vil blive foretaget centralt, og dermed ikke være pålagt den enkelte kommune. Beregningen er illustreret i eksemplet i *bilagstabel A.1.*

Pædagogiske personale – personale med særlige ansættelsesforhold

De nuværende data for ansatte indeholder alle ansatte, der modtager løn, og kan derfor i større eller mindre omfang blive påvirket af forskelle i omfanget af ansatte, der er fraværende i en del af tiden, eller er ansat under særlige vilkår.

Det foreslås, at der ikke korrigeres særskilt for personale, der er fraværende på grund af sygdom eller ferie, svarende til, at der heller ikke foreslås korrigeret for børn, der er fraværende ved sygdom eller ferie. Hertil kommer, at der ikke pt. er en standardiseret registrering af sygefravær for perioder, hvor der ikke ydes statsrefusion,

Det foreslås, at der korrigeres for fravær under barsel, således at fraværende på grund af barsel ikke indgår i normeringen. Der er her taget hensyn til, at der er tale om et relativt langt fravær, som påvirker normeringen i det enkelte dagtilbud, samt at der generelt anvendes vikarer ved barselsfravær.

Det foreslås, at vikarer indgår i normeringen. Dette under hensyn til, at det for den enkelte daginstitution skal være et neutralt valg, om institutionen vælger at reservere en del af bevillingen til vikarer, eller vælger en generel højere grundnormering.

For pædagogstuderende foreslås, at de indgår i opgørelsen i de lønnede praktikperioder. Det foreslås, at studerende kun indgår med en faktor under hensyn til, at der i praktikperioden også skal indgå tid til undervisning og vejledning. Af betænkningen om en fælles pædagoguddannelse fremgår, at "praktikanternes normeringsmæssige værdi beregnes som lønnen til det personale, der ellers skulle have udført det samme arbejde[15]", samt at det på daværende tidspunkt betød, at en pædagogstuderende skulle indgå med en faktor på 21,5/30 af en pædagog eller 17/30 af en pædagogmedhjælper.

Tilsvarende foreslås, at elever, der er i gang med den pædagogiske assistentuddannelse indgår, idet der også her foreslås en faktor, der tager højde for praktik og skoleperiode. Eleverne modtager elevløn under hovedforløbet på den pædagogiske assistentuddannelse, både i praktikperioder og i skoleperioder, og korrektionsfaktoren skal derfor også tage højde for dette.

Personale på kortere kurser foreslås at indgå i normeringen. Dette under hensyn til, at der ikke skal pålægges særkilte indberetninger for dette, samt under hensyn til, at supervision mv. på institutionen kan have samme værdi som et selvstændigt kursus placeret fysisk udenfor dagtilbuddet. Ansatte på egentlig uddannelsesorlov uden løn foreslås dog uændret ikke at indgå i normeringen.

Ansatte i fleksjob vil indgå svarende til deres faktiske tid på arbejdet.

[15] En fælles pædagoguddannelse: betænkning afgivet af Udvalget vedrørende Pædagoguddannelserne, nedsat af Undervisningsministeren den 2. februar 1990

Ekstraordinært ansatte, herunder ansatte i jobtræning og seniorer foreslås ikke at indgå i opgørelsen under hensyn til, at der er tale om personale som forudsættes ikke at indgå i normeringen. For sidstnævnte indebærer det bl.a., at der skal være tale om ekstra ansatte, og at seniorjob skal kunne undværes umiddelbart. Det er endvidere kun kommunale tilbud, der kan ansætte i seniorjob, og de må ikke indgå i normeringen, når kommunen skal stille samme normeringskrav til selvejende daginstitutioner og privatinstitutioner, som til egne daginstitutioner.

Det pædagogiske personales uddannelsesniveau

For at kvalificere normeringsopgørelsen, foreslår arbejdsgruppen, at normringsopgørelsen også indeholder oplysninger om personalets uddannelsesniveau. For den enkelte kommune eller den enkelte daginstitution vil et lønbudget således kunne udmøntes i relativt færre ansatte, jo højere uddannelsesniveau personalegruppen samlet set har, og omvendt.

På denne baggrund foreslås, at der supplerende til normeringsopgørelsen fremgår, hvor stor en andel af det pædagogiske personale, der har henholdsvis en pædagogisk uddannelse på bachelorniveau eller højere, samt hvor stor en andel af det pædagogiske personale, der har en pædagogisk grunduddannelse (PAU og PGU). Opgørelsen af de nævnte andele kan foretages på grundlag af samkøring af registre (den cpr. baserede lønregistrering af det pædagogiske personale sammenkøres med uddannelsesregistre), og vil således ikke indebære en merbelastning for de enkelte kommuner eller dagtilbud.

Personale fordelt på aldersgrupper

Ud over afgrænsningen af pædagogisk personale til opgaver efter dagtilbudsloven, er der behov for at få oplyst, hvordan kommunerne fordeler det pædagogiske personale på de aldersgrupper, der anvendes i kommunen (typisk 0-2 år og 3 år-skolestart, men nogle kommuner anvender en anden fordeling, f.eks. at tildelingen sker henholdsvis til børn 0 år -2 år og 10 måneder, og 2 år og 11 mdr. - skolestart).

Det foreslås, at kommunerne indberetter denne fordeling, jf. også afsnit 7.2. F.eks. kan kommunens ressourcetildelingsmodel danne grundlag for indberetningen af fordelingen. I forbindelse med fastsættelse af takster og tilskud for aldersgrupperne i dagtilbud, skal den enkelte kommune foretage en opgørelse af grundlaget for forældrebetaling for samme, ligesom kommunerne ved tildeling af budget til de enkelte daginstitutioner også foretager en opgørelse af, hvordan midlerne fordeler sig på de områder, den enkelte forældrebestyrelse disponerer over. Kommunerne har således i anden sammenhæng foretaget en konkret vurdering af, hvordan udgifter fordeler sig på alder.

Tilsvarende for kommuner, der benytter muligheden for at organisere institutioner, der omfatter mindst to at de tre mulige: Dagtilbud, fritidshjem og klub, er der behov for at kommunen indberetter fordelingen af ressourcer.

Fordelingen af ressourcer er central i normeringsopgørelsen, da den afspejler den lokale prioritering. Dette er derfor valgt som alternativ til en central fastsat fordeling.

Den efterfølgende beregning af personalet fordelt på aldersgrupperne for daginstitution foretages centralt. Beregningen er illustreret i *eksemplerne i bilagstabellerne A.2 og A.3*.

7. NYE KRAV TIL DATA

7.1 ÆNDRINGER I KONTOPLAN

Det foreslås, at dataene, der skal anvendes til den nye normeringsopgørelse, uændret overvejende skal baseres på data fra de kommunale lønsystemer og på data fra kommunernes betalingssystemer. Det indebærer et behov for enkelte ændringer i den nuværende kontoplan.

Da der kun i meget lidt omfang anvendes en opdeling på vuggestuer og børnehaver foreslås en ændring af opbygningen af kontoplanen. For at færrest mulige institutioner skal skifte kontonumre, foreslås, at funktion 5.12 Vuggestuer nedlægges, at funktion 5.13 Børnehaver erstattes med "Integrerede institutioner" (dvs. den nuværende 5.14), og at den nuværende 5.14 Integrerede institutioner erstattes med en funktion for "Daginstitution". Analysen af antallet af institutioner, der skal skifte kontonummer fremgår af *bilag E*.

Og endelig foreslås autoriseret en gruppering til friplads til tosprogede børn optaget i et 30 timers dagtilbud.

Det er i oversigt nedenfor gengivet, på hvilke punkter kontoplanen ændres.

Oversigt 7.1. Den kommunale kontoplan – nuværende regler og forslag til ændringer			
	Nuværende	**Forslag til ændring**	**Hvorfor**
Personale og børn i daginstitution	Kommuner konterer i dag udgifter til personale ansat i enten vuggestue, i børnehave eller i integrerede institutioner på funktioner for den respektive organisationsform. Indtægter fra forældrebetaling for det enkelte barn konteres tilsvarende.	En samlet funktion for daginstitution i stedet for de nuværende to for henholdsvis vuggestue og børnehave.	Den nuværende opdeling i vuggestue og børnehave anvendes stort set ikke, og ændringer over tid har givet et problem ift. fejlkontering. De nuværende integrerede institutioner er samtidig overvejende institutioner, der kun optager børn indtil skolestart
Forældrebetaling i integrerede institutioner	Kommunernes registrering af børn og forældrebetaling mv. i betalingssystemerne anvendes i dag som hovedkilde til at opgøre antallet af indskrevne i dagtilbud. Det er ikke muligt ud fra nuværende data at se, om et barn er optaget i dagtilbudsdelen eller i fritidshjemsdelen i institutionen.	Grupperingen for forældrebetaling (gruppering 92) anvendes fremadrettet til registrering af forældrebetaling for børn i dagtilbudsdelen og en ny gruppering 93 anvendes til registrering af betaling for børn og unge i fritidshjem og klubdelen i integrerede institutioner	Sikrer adskillelse af børn i dagtilbud fra børn og unge, der er optaget i fritidshjem eller i klub.
30 timers dagtilbud	Kommunerne skal kontere, at der gives friplads til barnet på en gruppering, der omfatter alle typer af friplads. Herudover markerer kommunerne i deres institutionsregistre, hvor mange timer et barn er indskrevet. Kommunerne indberetter årligt, hvor mange børn, herunder omregnet til helårspladser, der er optaget i et 30 timers dagtilbud.	En selvstændig gruppering for friplads til børn, der er i et 30 timers sprogstimuleringstilbud	En del kommuner konterer ikke friplads til de pågældende børn og anfører ikke opholdstid. Ændringen sikrer at friplads til børn i et 30 timers dagtilbud konteres som friplads, og kan samtidig anvendes til beregning af børns opholdstid i dagtilbud. Konteringen vil samtidig erstatte selvstændig indberetning.

7.2 NY INDBERETNING FOR KOMMUNERNE

De ovenfor skitserede ændringer i den kommunale kontoplan vil bidrage til, at børn og personale i daginstitutioner kan isoleres.

For så vidt angår personale i aldersintegrerede institutioner og for støttepædagoger organiseret i et centralt støttekorps i kommunen, er der behov for at kommuner, som har aldersintegrerede institutioner, henholdsvis benytter muligheden for et centralt organiseret støttekorps, supplerende indberetter fordelingen på dagtilbud, fritidshjem og klub.

Kommunerne prioriterer og følger fordelingen mellem henholdsvis dagtilbud, fritidshjem og klub i forbindelse med fastsættelse af tilskud og forældrebetaling i tilbuddene, og forudsættes med udgangspunkt i dette at kunne foretage en fordeling. Indberetningerne forudsættes at ske i forbindelse med anden indberetning, f.eks. budgetindberetninger.

Da der i praksis er stor forskel på normeringer til de forskellige aldersgrupper af børn i dagtilbud, er der desuden behov for, at kommunerne som noget nyt oplyser, hvordan de har valgt at prioritere personalet mellem aldersgrupperne i kommunen. Nogle kommuner vil have en konkret prioritering via krav om normering. Andre kommuner har en prioritering via lønmidler til hver af aldersgrupperne, mens andre igen kan have en prioritering, der kun omhandler forskelle i samlet økonomi.

Også her vil den enkelte kommunes indberetning tage udgangspunkt i den styringsmodel, som anvendes i kommunen. Indberetningen forudsættes at ske i forbindelse med anden indberetning, f.eks. budgetindberetninger.

Oversigt 7.2. Ny indberetning for kommunerne

	Nuværende	Forslag til ændring	Hvorfor
Fordeling af personale i integrerede institutioner på tilbud efter dagtilbudsloven	Kommunerne registrerer personale i aldersintegrerede institutioner under ét. Det er ikke pt. muligt at se, hvordan personalet er fordelt på dagtilbud, fritidshjem og klub.	Kommuner med integrerede institutioner indberetter den budgetterede fordeling af det pædagogiske personale på de enkelte tilbud efter dagtilbudsloven (dagpleje, daginstitution, fritidshjem og klub)	Det muliggør at personale i aldersintegrerede institutioner kan fordeles på tilbud og indgå i opgørelsen af normeringer i dagtilbud
Fordeling af centralt støttekorps på dagtilbud, fritidshjem og klub	Nogle kommuner har et centralt støttekorps, der dækker alle kommunens tilbud efter dagtilbudsloven. Der findes ingen centrale oplysninger om, hvordan støttekorpset fordeler indsatsen på tilbud.	Kommuner med et centralt støttekorps indberetter den budgetterede fordeling af centralt støttekorps på de enkelte tilbud efter dagtilbudsloven (dagpleje, daginstitution, fritidshjem og klub)	Det muliggør at støtte, der er organiseret som et centralt korps i kommunen, kan fordeles på tilbud og indgå i opgørelsen af normeringer i dagtilbud.
Fordeling af personale på aldersgrupper i dagtilbud	Ved fastsættelse af tilskud og forældrebetaling for en plads foretager kommunen en prioritering af både udgifter og fordelingen af udgifter mellem aldersgrupper. Nogle kommuner har herudover konkrete krav til normering.	Kommunerne indberetter den budgetterede fordeling af personale mellem aldersgrupperne.	Det muliggør en normeringsopgørelse i forhold til hver af aldersgrupperne 0-2 år og 3 år-skolestart, og i de integrerede institutioner også mellem dagtilbuds-, fritidshjems- og klubdelen i institutionen.

7.3 ÆNDRINGER FOR PRIVATE LEVERANDØRER

De selvejende daginstitutioner, der administrerer sig selv, samt de private leverandører, der ikke er omfattet af den kommunale kontoplan (puljeordninger og privatinstitutioner), skal uændret selv indberette data, men med forslaget skal indberetningen omfatte registerbaserede data med cpr. for ansatte, der svarer til strukturen i kontoplanen for de relevante data: Dvs. registerbaserede data på cpr. niveau for det det pædagogiske personale (dvs. adskilt fra rengøringsmedarbejdere mv.), samt for antal ledere med personaleansvar.

Puljeordninger og privatinstitutioner er endvidere ikke omfattet af kommunernes forældrebetalingssystemer, og skal derfor levere registerbaserede data med cpr. for indskrevne børn, samt forældrenes købte opholdstid for det enkelte barn.

8. SAMLET MODEL FOR NORMERINGSOPGØRELSE

På baggrund af ovenstående forslag er det muligt fremadrettet at lave en normeringsopgørelse, som vil udgøre en normering på helårsniveau, der er baseret på årsopgørelsen af antal indskrevne og antal ansatte, jf. også oversigt 8.1.

Oversigt 8.1 Opgørelse af børn og ansatte i ny model for normeringsstatistik

Opgørelse af børn
- Indskrevne børn i daginstitutioner/dagpleje
- Fuldtidsindskrevne – den tid forældre kan disponere over
- Aldersgrupperne 0-2 år og 3 år-skolestart

Opgørelse af personale
- Pædagogisk personale i daginstitution/dagpleje – inkl. støttekorps
- Fuldtidspersonale
- Fordeling på aldersgrupper ud fra kommunens egen fordelingsnøgle
- Andel pædagoger og andel PGU/PAU ud fra uddannelsesregister

Opgørelse på kommuneniveau
- Daginstitutioner under ét
- Dagpleje under ét

Det foreslås, at opgørelsen udarbejdes på kommuneniveau, for henholdsvis daginstitutioner og for dagplejen.

Normeringen vil vise antal fultidsindskrevne børn i forhold til antal fuldtidsansatte beskæftiget med pædagogisk arbejde for hver af aldersgrupperne 0-2 år og 3 år-skolestart.

Supplerende vises, hvor stor en andel af det pædagogiske personale, der har henholdsvis en pædagogisk uddannelse på professionsbachelorniveau eller højere, samt en pædagogisk grunduddannelse.

Nedenfor er illustreret normeringsopgørelsen. Opgørelsen vil som nævnt blive foretaget for både dagpleje og for daginstitutioner for hver enkelt kommune.

Oversigt 8.2. Illustration af normeringsopgørelsen

	Normering **Antal fuldtidsindskrevne børn pr fuldtidsansat pædagogisk personale**		***Pædagogisk uddannede*** **Andel af det pædagogiske personale med en uddannelse på det pædagogiske område**	
Kommune	**0-2 årige**	**3 år- skolestart**	**Pædagog**	**PAU/PGU**
Kommune 1	3,8	6,6	57%	7%
Kommune 2	4,4	7,9	52%	9%
Kommune 3	3,9	6,0	60%	3%
Kommune 4	4,0	8,0	56%	8%

A. BILAGSTABELLER

Beregning af fordeling af personale i støttekorps

Tabel A.1
Eksempel på beregning af fordelingsnøgle for personale ansat til støtte, organiseret som centralt korps

Kommune	Dagpleje, 0-2 år	Dagpleje, 3-5 år	Daginstitution, 0-2 år	Daginstitution, 3-5 år
	A: Gennemsnitsudgift til støtte pr. fuldtidsplads - fra kommunernes budgetindberetninger			
1	0	0	3.150	3.150
2	110	0	110	110
3	400	3.730	400	3.730
4	0	0	620	4.290
	B: Antal fuldtidspladser - data fra registre			
1	88	0	546	1.231
2	191	0	1.378	2.601
3	60	0	398	736
4	265	0	654	1.364
	C: Udgifter til støtte i alt (A*B)			
1	0	0	1.719.900	3.877.650
2	21.010	0	151.580	286.110
3	24.000	0	159.200	2.745.280
4	0	0	405.480	5.851.560
	D: Fordelingsnøgle for personale ansat til støtte - støttekorps (Fordelingen af udgifterne i C)			
1	0%	0%	31%	69%
2	5%	0%	33%	62%
3	1%	0%	5%	94%
4	0%	0%	6%	94%

Fordeling af personale på aldersgrupper

Eksempel 1: Daginstitutionerne har 3.420 fuldtidsindskrevne børn, heraf 1.440 i alderen 0-2 år og 1.980 i alderen 3 år-skolestart, samt 810 fuldtidsansatte til pædagogiske opgaver ud over leder. I kommunen er fordelingen af ressourcer i forholdet 2:1 mellem aldersgrupperne 0-2 år og 3år - skolestart.

Ved beregningen omregnes antallet af indskrevne børn først til "børneenheder" på grundlag af ressourcetildelingen. Dvs. at de 1.440 0-2 årige vægtes med to, svarende til 2.880 børneenheder og de 1.980 indskrevne børn i alderen 3 år - skolestart vægtes med én, og udgør 1.980 børneenheder. Der er således i alt 4.860 "børneenheder" i daginstitutionen, svarende til en normering på 1 fuldtidsansat pr. 6 "børneenheder". De 810 fuldtidsansatte fordeles herefter på aldersgrupperne, således at de 2.880 "børneenheder" i alderen 0-2 år tildeles 480 ansatte (810/6), og de 66 "børneenheder" i aldersgruppen 3 år-skolestart tildeles de resterende 11 ansatte (1.980/6). Normeringen for de 0-2 årige kan herefter beregnes til 3,0 børn pr. fuldtidsansat (48 børn delt med 16 fuldtidsansatte) og normeringen for børn i alderen 3 år - skolestart er på 6,0 børn pr. fuldtidsansat (66/11).

Tabel A.2
Eksempel 1: Beregning af normering fordelt på aldersgrupper

Aldersgruppe	Børn	Ansatte	Vægt	Børneenheder	Fordeling af ansatte	Antal fuldtidsbørn pr. fuldtidsansat
	Oplysninger fra elektroniske data		*Oplysninger fra indberetning*	*Beregning*		*Normering (beregning)*
0-2 år	1.440		2	2.880	480	3,0
3 år – skolestart	1.980		1	1.980	330	6,0
0 år – skolestart	3.420	810		4.860	810	

Eksempel 2: I en kommune, der tildeler ressourcer på aldersgrupperne 0-2 år og 10 mdr. henholdsvis 2 år og 11. mdr. – skolestart, er beregningen tilsvarende, idet der dog er en mellemregning i form af, at aldersgruppen 2 år og 10 mdr. – 2 år-12 mdr. skal foretages isoleret, således at antallet af ansatte for denne aldersgruppe kan lægges sammen med aldersgruppen 0-2 år og 10 mdr. og sammenlagt udgør aldersgruppen 0-2 år. Mellemregningen sikrer, at normeringsopgørelsen på tværs af kommuner bliver sammenlignelig.

Dette er illustreret nedenfor i *eksempel 2*, for en institution med 3.420 børn, 790 fuldtidsansatte, og en normeringsvægt på 2:1 for de to aldersgrupper 0-2 år og 10 mdr. henholdsvis 2 år og 11 mdr. – skolestart. Normeringen er her 3,1 børn pr. fuldtidsansat for aldersgruppen 0-2 år, og 6,0 børn pr. fuldtidsansat for børn i alderen 3 år-skolestart.

Tabel A.3.
Eksempel 2: Beregning af normering fordelt på aldersgrupper

Aldersgruppe	Børn	Ansatte	Vægt	Børne-enheder	Fordeling af ansatte	Antal fuldtidsbørn pr. fuldtidsansat
	Oplysninger fra elektroniske data		*Oplysninger fra indberetning*	*Beregning*		*Normering (beregning)*
0-2 år og 10 mdr.	1.320		2	2.640	440	3,0
2 år-11 mdr. – 3 år	120		1	120	20	6,0
0-2 år	1.440				460	3,1
3 år – skolestart	1.980		1	1.980	330	6,0
0 år – skolestart	3.420	790		4.740	790	

B. FORSLAG TIL NY KONTOPLAN

Der er med rød skrift skitseret ændringerne ift. den nuværende autoriserede kontoplan for kommuner – dagtilbud mv. til børn og unge.

Ændringerne af kontoplanen vil berøre kommunerne og de selvejende daginstitutioner. Kommunerne skal fortsat kunne levere data til DS via KRL og via leverandører af betalingssystemer, ligesom kommunerne skal sikre, at der anvendes et entydigt id for hver daginstitution.

Oversigt B.1.
Kontoplanens funktioner vedrørende dagtilbud mv. til børn og unge

5.25.10 Fælles formål (dagpleje, daginstitutioner, fritidshjem og klubber mv.)
5.25.11 Dagpleje
5.25.13 Integrerede institutioner (Institutioner, som omfatter mindst to af følgende: Daginstitution, fritidshjem eller klub)
5.25.14 Daginstitutioner (Institutioner kun for børn indtil skolestart)
5.25.15 Fritidshjem
5.25.16 Klubber og andre socialpædagogiske fritidstilbud
5.25.17 Særlige dagtilbud og særlige klubber
5.25.18 Åbne pædagogiske tilbud, legesteder mv.
5.25.19 Tilskud til privatinstitutioner, privat dagpleje, private fritidshjem, private klubber og puljeordninger

Oversigt B.2.
Autoriserede grupperinger på 5.25.11-5.25.14

001 Løn til pædagogisk personale i dagtilbud
002 Friplads (Økonomisk, behandlingsmæssig og socialpædagogisk)
003 Dagtilbud, der indgår som led i et døgnophold
004 Friplads i 30 timers sprogstimuleringstilbud (jf.43, stk. 1, nr. 5)
092 Forældrebetaling i daginstitutioner inkl. tilskud
093 Forældrebetaling i fritidshjem og klub i aldersintegrerede institutioner*
200 Ledelse og administration

Anm. Grupperingen oprettes kun på funktion 5.25.13

Oversigt B.3.
Autoriserede grupperinger på 5.25.19*

001 Obligatoriske tilskud til puljeordninger
002 Driftstilskud til børn i privatinstitutioner
003 Tilskud til administration i privatinstitutioner
004 Bygningstilskud i privatinstitutioner
005 Fripladstilskud til børn i privatinstitutioner
006 Friplads i 30 timers sprogstimuleringstilbud i privatinstitutioner (jf § 43, stk. 1, nr. 5)
007 Driftstilskud til børn i puljeordninger
008 Friplads til børn i puljeordninger
00x Friplads i 30 timers sprogstimuleringstilbud i privat dagpleje (jf § 43, stk. 1, nr. 5)
00x Friplads i 30 timers sprogstimuleringstilbud i puljeordning (jf § 43, stk. 1, nr. 5)

Anm. Der oprettes herudover grupperinger til registrering af forældrebetaling incl. tilskud for henholdsvis privat dagpleje, samt for puljeordninger, idet kommunerne skal opkræve begge dele.

C. WORKSHOP

FOLA, BUPL, FOA og DLO deltog i foråret 2013 i en workshop. Formålet med workshoppen var at give de faglige organisationer og KL mulighed for at:

1. Give et bud på, hvad en retvisende normeringsopgørelse skal kunne anvendes til i praksis.
2. Bidrage til en oversigt over, hvilke parametre, der bør indgå i normeringsopgørelsen samt give en vurdering af, hvor væsentlige parametrene blev vurderet at være for en retvisende årsopgørelse af normeringer

C.1 HVAD SKAL EN NORMERINGSOPGØRELSE KUNNE ANVENDES TIL

Blandt interessenterne blev der generelt givet udtryk for, at opgørelsen skal afspejle hverdagen for børn og personale i tilbuddene og dermed afspejle personalets mulighed for at lave aktiviteter med børnene. Flere nævnte desuden behovet for at tage højde for/vise børnenes alderssammensætning, børn med særlige behov samt personalets uddannelsesniveau.

Der blev endvidere givet udtryk for, at opgørelsen skal kunne anvendes som grundlag for en vurdering af det aktuelle serviceniveau, ligesom den skal kunne anvendes som grundlag for en vurdering af udviklingen i det enkelte tilbud, i den enkelte kommune samt mellem forskellige kommuner.

Herudover blev også nævnt, at opgørelsen skal kunne anvendes som grundlag for politiske beslutninger og ledelsesbeslutninger samt danne grundlag for forældrenes valg af dagtilbud.

Endelig var der generelt tilslutning til BUPL´s fire hovedbudskaber om, at opgørelsen skal være sammenlignelig over tid, sammenlignelig mellem kommuner og anerkendt af alle, ligesom der skal være åbenhed om beregningen af normeringen. Der var ligeledes bred tilslutning til DLO´s bemærkning om, at opgørelsen skal være gennemskuelig og så simpel som mulig.

De enkelte organisationers hovedbudskaber på workshoppen var:

FOLA

En retvisende normeringsopgørelse skal anvendes til at:

- Afspejle det enkelte barns reelle forhold i enheden, herunder ift. det pædagogiske personale, personalets uddannelsesniveau, tidsforbrug på børn korrigeret for andre forhold (f.eks. administration)
- Give et billede af muligheden for omsorg
- Skabe tillid mellem forældre og kommuner
- Fungere som redskab for beslutningstagerne, skabe gennemsigtighed for politikere og forældre
- Fungere som indikator for valg af institution

BUPL

Fire hovedbudskaber:

- Anerkendt af alle parter (så man undgår talkrig)
- Sammenlignelig over tid indenfor kommunen
- Sammenlignelig mellem kommuner
- Åbenhed omkring beregningsforudsætningerne

Normeringsopgørelsen skal:

- Vise pædagogernes hverdag og de ressourcemæssige vilkår, dvs. den oplevede normering i hverdagen, herunder tage højde for personalets uddannelsesniveau, børnenes alderssammensætning og børnenes særlige behov.
- Alle kvalitetsparametre kan ikke rummes i en parameter som normering, men kan være et holdepunkt for andre parametre
- Kunne reflektere de politiske beslutninger og omvendt (dvs. ressourcemæssige overvejelser, og dermed kunne bruges i en styringssammenhæng) og derfor være gennemskuelig ift. hvad der er med/ikke med i opgørelsen, og skal være reel (f.eks. ikke påvirket af demografi) og valid.

FOA

En indledende bemærkning: der skal også mere fokus på normeringer på dagplejeområdet.

Normeringsopgørelsen skal:

- Kunne sige noget om institutionernes hverdag, og hvad der er mulighed for. Herunder ift. det pædagogiske personale, personalets uddannelsesniveau, undgå dobbelttælling ifm barsel mv, måle tid til børnene (dvs. excl. bl.a. ledelse, adm.) børnenes faktiske fremmøde, pasningstyngden (børnenes alder)
- Kunne understøtte og bruges til forskning på området.
- Kunne bruges som et fælles udgangspunkt for drøftelser om områdets udvikling, og give et bedre grundlag for politiske beslutninger.
- Give bedre grundlag for ledelsesbeslutninger.
- Være på institutionsniveau, men sammenlignelig enheder imellem.
- Være anerkendt af alle interessenter.

DLO

Normeringsopgørelserne skal anvendes til:

- Først og fremmest bruges til at dokumentere og sammenligne serviceniveauet imellem kommunerne, herunder skal opgørelsen tage højde for belastningsgraden, dvs. hvor belastet personalet er ift. børnegruppen. Men vigtigt at normeringsopgørelsen bliver gennemskuelig – ”keep it simple”.
- Skal kunne anvendes til at sammenligne institutionerne imellem, herunder mellem private og kommunale daginstitutioners normeringer. Det vil være interessant at kunne sammenligne serviceniveauet imellem disse.
- At dokumentere, at de centralt afsatte midler rent faktisk også går til formålet.

C.2 PARAMETRE I EN NORMERINGSOPGØRELSE

Som en del af workshoppen blev der arbejdet med at udvælge og prioritere parametre, der kan indgå i en normeringsopgørelse på dagtilbudsområdet.

Nedenfor er i stikord gengivet parametrene udvalgt på workshoppen, samt workshoppens generelle vurdering af, hvilke af parametrene, der er mindre vigtige parametre. Nogle af parametrene er sammenskrevet, idet arbejdsgrupperne på workshoppen havde variationer af samme. Parametrene gennemgås i øvrigt i afsnittet med overvejelser om løsning.

Parametre, der er generelt blev vurderet væsentlige

Generelt

- Helårsopgørelse
- Niveau (Opgørelse på landsplan/kommuneniveau/institution/enhed)

Børn

- Børnetal i daginstitutioner efter alder (0-2 år og 3 år – skolestart)
- Børn med særlige behov
- Modulordninger/deltid/åbningstid

Personale:

- Uddannelsesniveau (sondring ml. uddannede og ikke uddannede)/Stillingskategori (personale efter faggrupper)
- Pædagogisk tid (Korrigere for: Studerende, ekstraordinært ansatte, fleksjob, vikarer ved barsel og sygdom, lang sygefravær, uddannelsesorlov, seniorer (ikke samme metode for korrektion), korrektion for møder, administrativ tid mv./ Personalets arbejdsopgaver (tidsforbrug, f.ex. administration, ledelse)/Personalets fremmøde)/Lederens børnetid/
- Støtte (Støttepædagog/Personalets belastningsgrad)

Parametre, der er generelt blev vurderet mindre væsentlige

Børn:

- Børns fremmøde (jf. dog 5 ovenfor)

Personale:

- Andet personale (ikke pædagogiske)

Begge eller andet:

- Lukkedage (jf. dog 5 ovenfor)
- Institutionstyper (dvs. vuggestue, børnehave og aldersintegreret inst.) (
- Bygningsmæssige forhold (m^2, udearealer mv.)

D. INTERNATIONAL PRAKSIS – NORMERINGSSTATISTIK I UDVALGTE LANDE

Som inspiration til arbejdet med en ny normeringsopgørelse er der indsamlet information om statistikindsamling og normeringsopgørelser i en række udvalgte lande: Sverige, Norge, Finland, Island, Tyskland, England og New Zealand.

Indsamlingen af information omkring de syv landes normeringspraksis har været struktureret ud fra følgende arbejdsspørgsmål:

- Hvilken lovgivning omkring normeringer har det pågældende land.
- Hvilke data bliver indsamlet omkring dagtilbud, der har relevans i en normeringsopgørelse. Herunder belyses, hvordan data bliver indsamlet, og hvilke faktorer omkring hhv. børnene, personalet og selve institutionerne, der bliver produceret statistik omkring.
- Hvordan benyttes disse data i forbindelse med en eventuel opgørelse af normeringer i dagtilbud.

Oplysningerne er indsamlet via kontakt til de relevante ministerier i de pågældende lande.

D.1 OVERSIGT

Alle de undersøgte lande indsamler data om børn og personale i dagtilbud, overvejende via skemaindberetninger, fra den enkelte institution eller som i Sverige, Finland og Island fra den enkelte kommune, mens England dog foretager en stikprøve via telefon-interviewes af et udsnit af dagtilbuddene, og på baggrund af dette estimeres nationale data. Data viser generelt et øjebliksbillede for indberetningsdagen, idet New Zealand dog viser et gennemsnit for en uge, og Island et gennemsnit for en måned.

Sverige, Norge, Island og Tyskland offentliggør statistikken på kommuneniveau. New Zealand har data tilgængeligt på regionalt niveau. Finland og England har data tilgængelig på nationalt niveau.

Norge, Finland, England og New Zealand har national lovgivning omkring normeringer i dagtilbud. Tyskland har ikke fælles lovgivning på føderalt niveau, men har forskellig lovgivning fra delstat til delstat. Sverige og Island har ikke lovgivning omkring normeringer.

Finland, New Zealand og Island offentlig ikke en beregnet normeringsopgørelse, mens de øvrige lande offentliggør normeringsopgørelser.

I oversigt er nedenfor skitseret, om de enkelte lande har national lovgivning om normeringer, udarbejder en normeringsopgørelse, på hvilket niveau data offentliggøres mv.

Oversigt D.1
Statistik vedrørende normeringer i udvalgte lande

	Norge	England	Finland	New Zealand	Tyskland	Sverige	Island
National lovgivning om normeringer?	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej (afhængig af delstat)	Nej	Nej
Udarbejdes normeringsopgørelser?	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja	Ja	Nej
På hvilket niveau er data tilgængelig?	Kommune[1]	National	National	Regional	Kommune	Kommune	Kommune
Er data et øjebliksbillede, eller et gennemsnit for en periode (ex. året)?	Øjebliks-billede	Øjebliks-billede	Øjebliks-billede	Gennem-snit for sidste uge i juni	Øjebliks-billede	Øjebliks-billede	Gennem-snit for december
Data om personale?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Data om børn?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Note: 1. Norge forbereder at offentliggøre statistik på institutionsniveau.

De forhold i en normeringsopgørelse, der lægges vægt på i eventuel lovgivning, i offentliggjorte normeringsopgørelser og ved dataindsamling er gennemgået nedenfor i afsnit D.2 for lande, der har en national lovgivning om normeringsopgørelser og i afsnit D.3 for de resterende lande.

Norge, Finland, England og New Zealand har national lovgivning omkring normeringer i dagtilbud. Med lovfastsatte krav til normeringer er indbygget, at der er taget stilling til, hvordan normeringer skal opgøres i det pågældende land. Opgørelserne i disse lande har derfor særlig relevans som inspiration til en normeringsopgørelse i Danmark fremadrettet.

I Norge er der pt. kun lovkrav omkring antal pædagogiske ledere i forhold antal børn, men samtidig foreslået en minimumsnormering, der skal træde i kraft i 2020. I de øvrige lande er der allerede mere uddybende normeringskrav. Fælles for alle er, at normeringskravene er opdelt i forhold til børnenes alder, i Norge og Finland på aldersgrupperne 0-2 år og 3 år-skolestart, i England på 0-1 årige, 2 årige samt 3 årige – skolestart og i New Zealand på 0-1 årige og 2 årige – skolestart. Der tages herudover generelt højde for børnenes tid i institutionen, idet normeringskravene eksempelvis er opgjort ud fra fuldtidspladser, børnenes aftalte opholdstid eller lignende.

Fælles for de nævnte lande er endvidere, at der for personalet kun medtages pædagogisk personale, mens hjælpepersonale til f.eks rengøring, køkkenpersonale og pedel/gårdmand ikke indgår. Generelt indgår ikke tid til administration, dog med variationer. I New Zealand indgår ikke tid til administration i bred forstand, herunder f.eks. udvikling af pædagogiske læreplaner. I Norge er det omvendt forudsat, at lederen anvender en del af arbejdstiden på planlægning. Et yderligere fællestræk er, at der er eksplicitte uddannelseskrav til hele eller dele af det pædagogiske personale. Og endelig tages der i opgørelserne generelt højde for personalets arbejdstid. Herudover bemærkes, at Finland og Norge opgør normeringer, der er en egentlig minimumsnormering i dagtilbuddene, idet personale ansat til børn med særlige behov ikke medregnes ved opgørelsen af normeringen. Normeringen afspejler således den normering der ville være, hvis der ikke var børn med særlige behov, der var tildelt ekstra personale.

Generelt for alle lande, også de, der ikke har normeringskrav via lovgivning, er, at der er relativt detaljerede dataindsamlinger. Der er i dataindsamlingen fokus på børnenes opholdstid i form af den aftalte eller købte tid, på børnenes alder og på børn med særlige behov. I nogle lande fokus via dataindsamling om børn, der er tildelt særlig personale, i andre ved indsamling af data om børn med særlige behov, eks. behov for sprogstimulering. For personalet er der generelt fokus på aflønnet tid, som anvendes til at opgøre fuldtidsstillinger, på uddannelsesniveau samt på, om personalet er ansat til opgaver i tilknytning til børn med særlige behov. Og sidst indsamles i et vist omfang data om institutionernes åbningstid og antallet af åbningsuger over året.

Da der med lovfastsatte krav til normeringer også er indbygget, at der er taget stilling til, hvordan normeringer skal opgøres i det pågældende land, er metoderne for de pågældende lande (Norge, Finland, England og New) samlet i afsnit D.2, mens de resterende lande er samlet i bilag B.3 (Tyskland, Sverige og Island).

D.2 NORMERINGSOPGØRELSER OG DATAINDSAMLING I LANDE MED LOVKRAV TIL NORMERING

Norge, Finland, England og New Zealand har national lovgivning omkring normeringer i dagtilbud. Da der med lovfastsatte krav til normeringer også er indbygget, at der er taget stilling til, hvordan normeringer skal opgøres i det pågældende land, er metoderne for de pågældende lande samlet i afsnit B.1.

Norge

I Norge er de *lovfastsatte krav* afhængige af børnenes alder, børnenes købte opholdstid og personalets uddannelsesniveau. Der er således krav om, at pædagogisk leder pr. 7-9 børn i alderen 0-2 år og én pædagogisk leder pr. 14-18 børn i alderen 3 år og derover, når den købte opholdstid er på over 6 timer. En pædagogisk leder er den pædagogisk ansvarlige for børnegruppen. Den pædagogiske leder skal være uddannet som børnehavelærer eller lignende. Kommunerne fører tilsyn med, at de lovfastsatte normeringskrav følges.

Der er herudover foreslået minimumsnormeringer for det pædagogiske personale, med ikrafttræden 2020. Normeringen er udtrykt som én voksen pr. 3 børn i alderen 0-2 år, og én voksen pr. 6 børn i alderen 3 år over derover. Detaljerne i opgørelsen af børn og voksne er ikke fastlagt.

I Norge er den *offentliggjorte normeringsopgørelse* en opgørelse af normeringen til basisvirksomheden, dvs. uden ekstra ansatte til børn med særlige behov og sprogundervisning. Normeringen er udtrykt som et forhold mellem det samlede antal fuldtidspladser blandt børnene (den købte opholdstid, hvor en fuldtidsplads opgøres som 45 timer) og antal årsværk (fuldtidsstilling er 37,5 timer pr. uge) blandt personalet, hvor der medregnes pædagogiske ledere og pædagogiske assistenter. Børnene vægtes efter alder. 0-2 årige er vægtet med 2, 3-årige er vægtet med 1,5 og 4-6 årige er vægtet med 1. Personalets uddannelsesforhold og særlige forhold om børnenes behov fremgår ikke af den beregnede normering.

Der *indsamles data* for børnene data om alder og opholdstid (den købte tid), samt antal børn med andet modersmål end norsk, samisk, svensk eller dansk som modtager sprogstimulering, antal børn med nedsat funktionsevne og antal

børn med særlige behov. For personalet indsamles data om antal årsværk for ledere, pædagogiske ledere, assistenter, to-sprogs assistenter og andet personale, der udfører pædagogisk arbejde i tilknytning til børn, der har behov for en ekstra ressourceindsats, samt antal årsværk i hjælpefunktioner (rengøring, vagtmester mv.), fordelt på højeste uddannelse og på køn. Derudover indsamles data om institutionernes åbningstid (daglig, ugentlig og antal måneder). De nævnte data offentliggøres.

England

I England er de *lovfastsatte normeringskrav* afhængige af børnenes alder og personalets uddannelsesniveau. For 0-1 årige skal der mindst være én voksen pr. 3 børn. Mindst én blandt det pædagogiske personale skal have en relevant uddannelse på level 3[16], mindst halvdelen af det resterende pædagogiske personale en uddannelse på level 2. Og mindst halvdelen af personalet skal have modtaget træning i pasning af spædbørn. For 2 årige børn skal der være mindst én voksen pr. 4 børn. Mindst én blandt det pædagogiske personale skal have en relevant uddannelse på level 3, Mindst halvdelen af det resterende pædagogiske personale skal have en relevant uddannelse på level 2. For børn i alderen 3 år og derover er der en række differentierede normeringskrav afhængig af institutionstypen og personalets uddannelsesniveau. I opgørelsen indgår det pædagogiske personale over 17 år. Det pædagogiske personale er aflønnet personale, der har kontakt med børnene, dvs. opgjort excl. hjælpepersonale til f.eks. rengøring, administration og køkken.

Der *indsamles* en lang række data via stikprøver, hvor de mest relevante *data* her er om bl.a. antal indskrevne børn fordelt efter alder og opholdstid, og om personale fordelt efter stilling, uddannelsesniveau, gennemsnitlig arbejdstid og gennemsnitlig tid brugt på institutionen.

Der *offentliggøres* data for bl.a. det gennemsnitlige antal registrerede pladser pr. lønnet ansat pædagogisk personale efter forskellige institutionstyper. Data er som ovenfor nævnt estimeret til landstal på baggrund af stikprøver.

Finland

I Finland er de *lovfastsatte normeringskrav* afhængige af børnenes alder og børnenes købte opholdstid. Der er således krav om mindst én voksen pr. 4 børn for børn i alderen 0-2 år, mindst én voksen pr. 7 børn for børn i alderen 3-6 år (fuld tid), mindst én voksen pr. 13 børn for børn i alderen 3-6 år (deltid), hvor en deltidsplads er på 5 timer eller derunder om ugen og en fuldtidsplads på over 5 timer og op til 10 timer om dagen. Minimumsnormeringerne gælder for børn, der ikke er tildelt ekstra personale som følge af særlige behov. Der indgår pædagogisk personale i normeringerne. Det pædagogiske personale skal have en pædagogisk uddannelse, og mindst en tredjedel skal have en relevant universitetsuddannelse (Bachelor eller Master). De lokale myndigheder har ansvaret for at føre tilsyn med, at normeringskravene overholdes.

Der *indsamles data* om bl.a. antal indskrevne børn fordelt efter alder og ugentlig købt opholdstid, og om personale fordelt efter uddannelsesniveau. De nævnte data *offentliggøres* på nationalt niveau.

[16] Information omkring uddannelsesniveauer: https://www.education.gov.uk/eypqd/qualification-search

New Zealand

I New Zealand er der detaljerede *lovfastsatte normeringskrav,* som er afhængige af børnenes alder, antal indskrevne børn og institutionstypen. Med hensyn til børnenes alder skelnes der mellem børn under 2 år, og børn der er 2 år eller derover, se eksempelvis boks nedenfor. Personale, der indgår i normeringen skal være over 17 år, og medtager ikke køkken- og administrativt personale. Pædagogisk personale medtages heller ikke, når de udfører arbejde, hvor de ikke er i kontakt med børnene (administrative opgaver, udvikling af læreplaner, rengøring etc.).

Schedule 2 r 44(1)(b)

Adult-to-child ratios (minimum)

Schedule 2: substituted, on 1 July 2011, by regulation 14 of the Education (Early Childhood Services) Amendment Regulations 2011 (SR 2011/198).

Early childhood education and care centres and hospital-based education and care services	Age of children attending	Number of children attending	Minimum staffing
All-day	Under 2 years old	1–5	1
		6–10	2
		11–15	3
		16–20	4
		21–25	5
	2 years old and over	1–6	1
		7–20	2
		21–30	3
		31–40	4
		41–50	5
		51–60	6

New Zealand offentliggør ikke normeringsopgørelser, men der *indsamles* og *offentliggøres* data på regionalt niveau for bl.a. det gennemsnitlige antal registrerede indskrevne efter alder, reserverede opholdstid og børnenes faktiske fremmøde, samt børnenes etnicitet. For personalet indsamles og offentliggøres bl.a. antallet af pædagogisk personale efter institutionstype, køn, andel med relevant uddannelse og uddannelsesniveau, etnicitet og aftalt arbejdstid (heltid eller deltid).

D.3 NORMERINGSOPGØRELSER OG DATAINDSAMLING I LANDE UDEN LOVKRAV TIL NORMERING

Tyskland har ikke fælles lovgivning på føderalt niveau, men har forskellig lovgivning fra delstat til delstat. Nedenfor skitseres normeringsopgørelse og dataindsamling i Tyskland, samt i Sverige og Island, hvor der tilsvarende ikke er national lovfastsatte krav til normeringer.

Alle tre lande offentliggør data for børn og personale på kommuneniveau, idet dog kun Tyskland og Sverige offentliggør en egentlig normeringsopgørelse.

Tyskland

Tyskland offentliggør en *beregnet normering,* der viser forholdet mellem det samlede antal fuldtidspladser blandt børnene og det samlede antal fuldtidsstillinger blandt personalet. Der inddrages ikke en vægtning i forhold til børnenes alder ved normeringsopgørelsen, idet data alene opgøres for forskellige dagtilbudstyper (ex. Krippe: børn i alderen 0-2 år, Kindergarten: børn i alderen 2 år-skolestart, Altersübergreifend: Børn i alderen 0 år-skolestart).

I udregningen af den faktiske normering medtages det pædagogiske personale, inklusiv praktikanter og eksklusiv teknisk personale, køkkenpersonale og administrativt personale. Det samlede personaletimetal omregnes til antal fuldtidsstillinger (fuldtidsstilling = 39 timer/uge). Ligeledes omregnes børnenes kontraktmæssigt aftalte opholdstid til antal fuldtidspladser (fuldtidsplads = 40 timer/uge). Normeringen er forholdstallet mellem disse to værdier. Børnegrupper bestående af børn med særlige behov er ikke inkluderet i normeringsopgørelsen.

Indsamlingen af data sker ved indberetninger på institutionsniveau, hvor institutionerne indberetter antallet af indskrevne børn, børnenes alder, børnenes køn, børnenes købte ugentlige opholdstid, antal børn med særlige behov (fysiske eller psykiske handicap), antal af børn, hvor en eller begge forældre har anden etnisk oprindelse end tysk og antal af børn, der har tysk som andetsprog. Hvad det pædagogiske personale angår, indberetter institutionen antallet af personale, og deres fordeling i forhold til alder, køn, stillingsbetegnelse, kontraktmæssigt aftalte arbejdstid, og hvorvidt de har en uddannelse i sprogtræning. Derudover skal daginstitutionerne også rapportere deres åbningstid.

Sverige

Sverige offentliggør en *beregnet normering,* der viser det samlede antal børn (uanset købt opholdstid) i forhold til antal fuldtidsansatte på kommunalt niveau. Der korrigeres således ikke for fx børnenes alder eller personalets uddannelsesniveau. Der skelnes mellem private og kommunale institutioner.

Der indsamles og offentliggøres herudover en række baggrundsoplysninger. På kommuneniveau indsamles aggregerede data omkring børnenes fødselsår, køn, samt hvor mange der har et andet modersmål end svensk. Hvert barn tæller for en enhed, uanset om det er indskrevet på hel- eller deltid. Der indsamles også data omkring børnegruppestørrelserne i afdelingerne i de enkelte institutioner. Der indsamles ikke data omkring børnenes faktiske tid brugt i daginstitutionen.

Der *indsamles* en række oplysninger om det det pædagogiske personale på kommuneniveau. Det pædagogiske personale inkluderer ansatte, der arbejder med børn, herunder støttepædagoger for børn med særlige behov, personale der er sygemeldt mindre end 14 dage, vikarer for langtidssygemeldte (personale der er sygemeldt mere end 14 dage) og vikarer for personale på orlov. Det pædagogiske personale inkluderer ikke personale på orlov, praktikanter, langtidssygemeldte, sproglærere, vikarer for korttidssygemeldte, og rengørings- og køkkenpersonale. Der korrigeres ikke for, hvor meget tid det pædagogiske personale bruger på møder og andet arbejde, der ikke direkte er ansigt-til-ansigt tid med børnene. Antallet af pædagogisk ansatte omregnes til antal helårsstillinger. Her medtages også institutionsledere, der har skemalagt tid med

børnene. Personalet differentieres yderligere i forhold til uddannelsesniveau, og om de er ansat som støttepædagog.

Island

Som ovenfor nævnt offentliggør Island ikke normringsopgørelser.

Island *indsamler og offentliggør* data på kommuneniveau omkring antallet af børn fordelt efter alder, køn, fremmøde i perioden, børn med andet modersmål end islandsk, børn med særlige behov og antal børn der ikke er islandske statsborgere.

Hvad det pædagogiske personale angår, indsamles data på kommuneniveau omkring personalets fordeling i forhold til køn, alder, uddannelsesniveau, stillingskategori, personaletimer omregnet til antal heltidsstillinger og antal af personale på orlov. Pædagogisk personale er defineret som personale, der arbejder direkte med børnene, dvs. eksklusiv køkken- og rengøringspersonale. Herudover indberettes antal uger om året, hver enkelt daginstitution har åbent.

E. ÆNDRING I KONTONUMRE I KOMMUNERNES BUDGET- OG REGNSKABSSYSTEM

Som en del af arbejdet med etablering af en ny retvisende opgørelse for normeringer i dagtilbud foreslås, at de nuværende funktioner for vuggestuer (funktion 12) og børnehaver (funktion 13) nedlægges, og at der i stedet oprettes en funktion for daginstitutioner. Dette indebærer, at også en del af de nuværende institutioner, der nu er konteret som en integreret institution (funktion 14) skal indgå i den nye funktion for daginstitutioner.

I dette bilag gennemgås hvordan de nuværende enkelte institutioner fordeler sig på kontonumre, herunder hvor mange institutioner, der skal registreres med et ændret kontonummer, afhængig af, hvordan de nuværende tre funktioner skal fordeles på de to funktioner.

Indledningsvis bemærkes, at oversigten er baseret på de indberetninger, kommunerne har lavet for antallet af institutioner. Herunder har DS oplyst, at enkelte kommuner har ønsket at indberette enheder fremfor institutioner. Det indebærer, at opgørelsen ikke er helt retvisende, og det faktiske antal ændringer vil være anderledes.

Ud af de 4.238 institutioner, er det kun de kommunale og selvejende institutioner, dvs. 3.796 institutioner, omfattet af kontoplanen, tabel E.1. Ændringer i kontonumre vil kun omfatte dele af institutionerne blandt disse 3.796.

Tabel E.1.
Daginstitutioner og integrerede institutioner fordelt på funktion mv.

	Funkt.12	Funkt.13	Funkt.14				
	Vugge-stuer	Børne-haver	Integreret inst.	Heraf fr/klub	Heraf integreret	Heraf daginst.	**I alt**
I alt	259	1.457	2.522	64	144	2.314	**4.238**
Kommunal	147	937	1.961	38	77	1.846	**3.045**
Selvejende	70	311	370	25	53	292	**751**
Privatinst. og puljeordning	42	209	191	1	14	176	**442**
Kommunal/ selvejende	217	1.248	2.331	63	130	2.138	**3.796**

Med det generelle forbehold, at institutioner i nogle tilfælde er enheder, og det derfor er usikkert, hvad data egentlig dækker, vil det laveste antal ændringer i kontonumre ske ved kombinationen, hvor funktion 12 nedlægges, funktion 13 ændres til "Integreret institution" og funktion 14 ændres til "Daginstitution", jf. model 1 i tabel E.2.

Her skal 1.658 institutioner skifte kontonummer, fordelt på 217 vuggestuer, 1.248 børnehaver, 63 integrerede institutioner, der omfatter fritidshjem og klub samt 130 integrerede institutioner, der egentlige er integrerede institutioner. I tabel 2 er de 1.658 integrerede institutioner, der skal ændre kontonummer på

grund af den foreslåede ændring i funktioner, fordelt på henholdsvis kommunale institutioner og selvejende institutioner.

Tabel E.2
Modeller for ændringer i funktioner

	Model 1	**Model 2**	**Model 3**
Funktion 12	Nedlægges	Nedlægges	Daginstitution
Funktion 13	Integreret	Daginstitution	Nedlægges
Funktion 14	Daginstitution	Integreret	Integreret
Ændringer i alt	**1.658**	**2.355**	**3.386**
Kommunale	1.199	1.993	2.783
Selvejende	459	362	603

Flest ændringer sker ved kombinationen, hvor funktion 12 ændres til "Daginstitution", funktion 13 nedlægges og funktion 14 uændret er "Integreret institution", jf. model 3 i tabel E.2.

Her skal 3.386 institutioner skifte kontonummer, fordelt på 1.248 børnehaver og de 2.138 integrerede institutioner, der egentlige er daginstitutioner. De 3.386 institutioner fordeler sig på 2.783 kommunale institutioner og 603 selvejende institutioner. Blandt de 63 integrerede institutioner, der egentlige er fritidshjem eller klub, vil nogle også skulle skifte kontonumre, da nogle kun har optaget børn og unge, der er omfattet af et af regelsættene, dvs. at de er enten egentlige fritidshjem eller egentlige klubber.

Ved den sidste kombination, hvor funktion 12 nedlægges, funktion 13 ændres til "Daginstitution" og funktion 14 uændret er "Integreret institution", skal 2.355 institutioner skifte kontonummer, fordelt på 217 vuggestuer og de 2.138 integrerede institutioner, der egentlige er daginstitutioner, jf. model 2 i tabel E.2. Som ved model 3 gælder også her, at der formentlig er nogle af de 63 integrerede institutioner med fritidshjem og klubbørn, der kun har optaget børn efter et af regelsættene, dvs. efter enten reglerne kun for fritidshjem eller efter reglerne kun for klub, og som derfor også skal skifte kontonummer.

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.sm.dk